

DARBININKAS

Vol. LXI, Nr. 3
Sausis-January 16, 1976

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Angola užvaldė pasaulio dėmesį. JAV yra linkusios daryti visa, kad ten kariaujančios šalys savo karius atitrauktų ir kad Angolų būtų sudaryta visų tarp savęs kovojančių išlaisvinimo sąjūdžių bendra vyriausybė.

Sov. S-gos naikintojo ir į krantą išsikėlimo laivo artėjimas prie Angolos krantų sukėlė rūpesčio JAV vyriausybei, nes artimiausieji nuo įvykio vietos JAV karo laivai yra tik Viduržemio jūroje.

Provokarietiški Angolos išlaisvinimo sąjūdžiai skubiai reikalauja iš JAV naujų ginklų puolimą atremti.

JAV vyriausybė galvoja, kad Pietų Afrika, vadovaudamasi savais interesais, savo kariuomenę iš Angolos atitrauks.

Prez. Fordas parašė Nigerijos prezidentui laišką, prašydamas daryti visa svetimų jėgų kišimuisi į Angolą pašalinti, paskelbti paliaubas ir sudaryti koalicinę vyriausybę, bet Nigerijos spauda šį kreipimąsi sutiko labai nedraugiškai.

Italijos min. kabinetas, netekęs jį rėmusios socialistų partijos balsų, turėjo atsistatydinti. Komunistų partijos įtakos didėjimas kelia vakaram didelio susirūpinimo ir bijoma, kad nereikėtų skelbti naujų parlamento rinkimų.

Paastrėjusiuose Libano neramumuose pradėjo oficialiai dalyvauti ir palestiniečiai, remią mahometonų pusę.

Šiaurės Portugalijoje vėl prasidėjo dešiniųjų organizuojami puolimai prieš kairiųjų partijų įstaigas.

Madride vyksta susisiekimo tarnautojų streikas. Susisiekimui palaikyti naudojama kariuomenė.

Šiaurės Airijoje protestantam nužudžius 5 katalikus, o katalikam atsilysiginant likvidavus 10 protestantų, Britanijos vyriausybė buvo priversta papildomai pasiųsti batalioną karių.

Portugalijos vyriausybė, sustiprėjusi po nepavykusio sukilimo, perorganizavo ministerijų kabinetą, bet kairieji stengiasi ją sumenkinti, ruošdami streikus dėl kainų kilimo.

Sov. S-gos spauda, nepaisydama pakartotinių prez. Fordo ir valst. sekr. Kissingerio raginimų nesikišti į Angolos reikalus, primygtinai įrodinėja, kad į Angolos reikalus kišasi tik vakarų imperialistai, o Sov. S-ga tik padedanti patriotinėm organizacijom kovoti prieš kolonializmą.

Indiją valdančios kongreso partijos konferencija nutarė atidėti parlamento rinkimus, neribotam laikui pratęsti išimties būklės nuostatus ir pakeisti konstituciją.

Britanijos Liberalų partijos vadas Jeremy Thorpe apkaltino Sov. S-gą, kad ji davė vienam Afrikos pareigūnui 50 mil. dol. kyšį, kad jo vyriausybė pripažintų sovietų remiamą Angolos išlaisvinimo sąjūdžio sudarytą laikinę vyriausybę.

Indijos parlamento opozicijos partijos, nepajėgdamos pasipriešinti vyriausybės sugalvotom reformom, boikotavo parlamento atidarymo sesiją, kurios metu min. pirm. Indira Gandhi savo pareikškimais aštriai puolė JAV.

Kambodijos tautinis kongresas paskelbė naują konstituciją, pagal kurią ši valstybė bus vadinama demokratine Kambodija. Jos parlamentą sudarys 150 ūkininkų, 50 darbininkų ir 50 kareivių, renkamų 5 metams. Gyveotojam suteikiama teisė praktikuoti religiją, jei ji nepasisidės prie Kambodijos sužlugdymo.

POPIEŽIUS APŽVELGĖ METŲ ĮVYKIUS

Pagal tradiciją, prieš Kalėdas susirenka kardinolai, vyskupai ir Romos kurijos tarnautojai pasveikinti popiežiaus švenčių proga ir palinkėti jam laimingų ateinančių metų. Šiemet į kardinolų kolegijos dekaną kard. Traglia sveikinamąjį kalbą popiežius Paulius VI atsakė plačiai apžvelgdamas praėjusių metų įvykius ir Šv. Sosto veiklą. Jis palietė jubiliejinių metų pasisekimą, išreiškė liūdesį dėl to, kad kai kurių kraštų valdžios neleido tikintiesiems atvykti į Romą, paminėjo persekiojamos Bažnyčios likimą, išdėstė priežastis, kodėl oficialiai Bažnyčia kartais tyli. Perėjęs į politinio ir moralinio gyvenimo sritis, popiežius kreipėsi į Izraelį, kad atsižvelgtų į palestiniečių likimą, pakvietė Italijos valdžią bendru susitarimu peržiūrėti konkordata.

Popiežius savo kalbą pradėjo Šventųjų Metų paminėjimu. Esą "tai atmintinas įvykis, kuris liks svarbiausiu įvykiu religinėje mūsų amžiaus istorijoje. Tai tikrai šventi metai; jie yra šventi ir tokiais liks žmonių atminty. "O tačiau", kalbėjo toliau popiežius, "šis toks džiuginantis dvasia įvykis neliko be skausmo, nes ne visi tie, kurie nuo vieno žemės krašto iki kito norėjo dalyvauti, to negalėjo padaryti. Ir tai ne dėl kliūčių, kaip nesveikata, atstumas ar neturtas, ekonominės krizės sunkenybės, darbo ar šeimos pareigos, bet dėl visiško, dažnai netiesioginio, bet ne mažiau paveiklaus, priešiško tų, kurie turi galią savo rankose. Esam tikri, kad ir tie mūsų sūnūs yra ne mažiau už kitus gavę palaimos ir malonių, užtarnautų savo aukomis ir maldomis visos Bažnyčios, kuri drauge su mumis atsimena brolius, kenčiančius priespaudą, jų teisių apribojimą. Bažnyčia už juos meldėsi ir nesiliaus meldusis. Ir šiuo momentu jie gyvai ir skausmingai yra čia pat jaučiami."

Toliau Paulius VI ėmė aiškinti vadinamąją Bažnyčios tylą persekiojamųjų atžvilgiu. Jis kalbėjo: "Tik tie, kurie nežino, kokia širdimi mes dalyvaujame jų bandymuose, kokia dvasia stebimės jų ištikimybėje, kokių rūpestingumų stengiamės jiems padėti, veikdami kartais contra spem (viltimi neviltyje), — tikrai kas šito viso nežino, gali manyti, kad tai yra apdairi ir protinga tyła, o ne pamiršimas arba dar blogiau — nesirūpinimas ir indiferentiškumas. Bažnyčios ir teisėtos tikinčiųjų, net ir nekatalikų, laisvės likimas vienuomet lieka pagrindiniu rūpesčiu, kada Apaštaly Sostas ir mes asmeniškai mezgam kontaktus su viešojo gyvenimo ir atskirų tautų atsakingais asmenimis."

"Jei kai kuriais atvejais", dar pridūrė popiežius, "dialogo re-

zultatai yra menki, nepakankami, suvėluoti, jei kai kam atrodo, kad tai duoda pagrindo tokius dialogus nutraukti, mes tačiau manom, kad tai yra mūsų svarbi pareiga juos tęsti tuo keliu, kuris yra grynai evangeliškas: pastovumu, supratimu, meile. Aišku, kad negalim nutylėti to kartumo ir susirūpinimo, kad daugelis situacijų nesibaigia, sunkėja, o tos situacijos yra priešingos Bažnyčios arba žmogaus teisėms. Raginam nesusprasti blogai šio mūsų atsakingo nusistatymo, tarsi jis būtų panašios padėties pripažinimas arba rezignuotas jos priėmimas."

Toliau popiežius suminėjo, kad kaip tik tokiomis intencijomis Šv. Sostas dalyvavo Helsinkio konferencijoje, ir palinkėjo, kad "tiek iškilmingų nutarimų nebūtų nusviesta į užmarštį". Nors svarbiausias Bažnyčios dėmesys yra sukauptas į Bažnyčios tarnybą ir į religinius tautų interesus, tačiau tai neklaido Šv. Sostui "atsidėti ne mažiau svarbiom įvairių žemynų tautų žemiškom problemom, atliekant meilės pareigą žmogui jo visuotinėje dimensijoje, kuri yra dalis mūsų apaštališkosios tarnybos". Čia popiežius prisiminė Jungt. Tautų nepaprastą sesiją, skirtą svarstyti tarptautiniam bendradarbiavimui ir pažangai,

o lygiai ir neseniai Paryžių vykusią Šiaurės-Pietų konferenciją.

Popiežius linkėjo, kad tautos vis labiau siektų eiti šiuo keliu, "palikdamos tą pavojingą ir morališkai apgailėtiną pramonės ir prekybos kelią, kuriuo dalinama ne tik neva gana sunkios dovanos, bet ir visa nai kiną ginklą". Linkėjo, kad pasitarimai nusiginlavimo klausimu būtų sėkmingesni.

Pripažindamas "sunkias rasiinių santykių ir kitų klausimų problemas, dažnai pilnas, kliūčių, kurios atsiranda iš pavėluotos, o dabar paskubinamos pažangos, Paulius VI pasidžiaugė, kad "didysis Afrikos žemyno vežimas pagaliau išvažiuo į pilnos nepriklausomybės kelią".

Suminėjęs Artimųjų Rytų krizę, Paulius VI karštai palinkėjo ramybės ir taikos, kviesdamas "vengti kraštutinių ir nevaisingų ekstremizmų", o ypač atsakyti teroro ir be jokio skirtumo vykdomų represijų. Įsitikinęs, kad vis dėlto yra galimas globalinis, teisingas ir pusiausvyra paremtas sprendimas, ragino "neatmesti konkrečių, kad ir kuklių galimybių, kurios veda į susitarimą ir sukuriamą palankios atmosferos, vedančios į siekiamą tikslą.

(nūkelta į 2 psl.)

New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos mažukai kalėdinėje mokyklos programoje Kultūros Židinyje. Nuotr. P. Bivainio

IR KOMUNISTAI NESUTARIA

Prosovietinių komunistų partijų Europos blokas pradėjo braškėti. Tokias išvadas daro specialus iš Paryžiaus pranešimas, įdėtas sausio 4 The New York Times dienrašty.

Ten rašoma, kad maždaug prieš du mėnesius Prancūzijos ir Italijos komunistų partijų lyderiai George Marchais ir Enrico Berlingero pasirašė susitarimą atsipalaiduoti nuo Kremliaus įtakos. Viena ir kita partijos pasisakė už demokratiškus principus.

Paskutinieji įvykiai, būtent neseniai Vakaruose pradėtas monstruoti filmas, rodantis Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklą okupuotoj Latvijoje, sovietų reagavimas į jų disidentų pasitarimus su Europos komunistų partijomis, Sovietų Sąjungos nesantaika su Kinija, Portugalijos prosovietinės komunistų partijos nepasisekimai ir kt., dar labiau paskatino Prancūzijos komunistų partiją atsiriboti nuo Maskvos. Prancūzijos komunistų partija nustojo

pinigais remti prosovietines Graikijos ir Ispanijos komunistų partijas. Dabar dedamos pastangos sušaukti Europos anti-sovietinių komunistų partijų konferenciją. Minimos Prancūzijos, Italijos, Jugoslavijos ir Rumunijos komunistinės partijos. (Elta)

MIRĖ POETAS BEN. RUTKŪNAS

Spaudoje buvo pasirodžiusi žinėle, kad mirė poetas Benediktas Rutkūnas. Bet nebuvo nurodyta data. Dabar LB Krašto Valdyba išaiškino ir suteikia smulkesnį informaciją.

Philadelphijos miesto valdžios įstaiga — šermentinė — Medical examination — buvo painformuota 1975 spalio 28, kad yra miręs Benediktas Rutkūnas. Mirties tikslī data nežinoma. Tenka spėti, kad galėjo mirti keleta dienų anksčiau, apie spalio 24. Jis gyveno vienas, tai kūnas greit nebuvo surastas.

Lapkričio 4 kūnas buvo atiduotas lietuvių laidotuvių direktoriaus žinion. Tą pačią dieną buvo palaidotas Philadelphijoje esančiose Holy Sepulchre kapinėse.

IŠ LIET. KAT. BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 18

Vilnius

1975 birželio 25 Mindaugas Tamonis parašė laišką Lietuvos KP CK, kuriame kalba apie neostalinizmo grėsmę, reikalauja leisti vystyti krikščioniškąją kultūrą.

Birželio 27 į Tamonio darbovietę atvyko milicininkas ir pareikalavo, kad Mindaugas prisistatytų į Vilniaus psichiatrinę ligoninę. Tamonis nepakluso. Tos pačios dienos vakare pas Tamonių atvyko milicijos kapitonas ir mašina su sanitarais, kurie M. Tamonių nugabeno į psichiatrinę ligoninę. Vasaros g. nr. 5.

Birželio 29 nuo infarkto mirė M. Tamonio motina. Į laidotuves jis buvo išleistas paskutiniu momentu, kai apie jį telefonu buvo pasiteirauta iš vienos vakarų ambasados. Po laidotuvių Tamonis vėl turėjo grįžti į ligoninę. Pradžioje Tamonis buvo laikomas vadinamoje stebėjimo vietoje, o vėliau perkeltas į 1-ji skyrių.

Viešniai

Žibikų kaimo gyventoja Jadvyga Grabienė 1973 buvo išvykusi į JAV aplankyti savo sūnaus kunigo. Būdama Romoje Grabienė nusipirko sau ir giminei rožančių. Tarybų Sąjungos pasienio muitininkai pas senutę Grabienę padarė smulkia kratą ir rastus rožančių jos akivaizdoje sutraukė. Pareigūnai norėjo atimti paskutinį rožančių, kurį Grabienė laikė suspaudusi rankoje.

— Niekada neatiduosiu šios brangenybės, — verkė senutė, — nors ir rankas man išsukinėsite. Šių eilučių autoriui, prieš keletą metų, teko matyti rusų pareigūnų pogromą pasienio muitinėje, kaip jie grūdė į maišus iš žmonių atimtus rožančius, paveikslus, statulėles. "Kam

jums tie balvonai?", — tyčiojosi pareigūnai. Viena moteris paklausė:

— Kur jūs dedate atimtas šventenybes?

— Mes jas metame į šiukšlyną, — atsakė pareigūnai. Visų keleivių nuotaika buvo prislėgta, kai kurie braukė ašaras.

Laugaliai

Senelių — invalidų namų direktorius Striuka uždraudė kunigui aplankyti senelius ir aprūpinti juos šv. sakramentais. 1975 balandžio mėnesį seneliai parašė Klaipėdos vykdomajam komitetui raštą, prašydami, kad leistų kunigui juos aprūpinti šv. sakramentais. Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Imbrasas apsilankė senelių namuose ir pareiškė, kad senelių prašymo negalys patenkinti, nes nėra tinkamų patalpų. Pavaduotojas, pamatęs prie vieno senelio lovos religinį paveikslą, liepė jį nuimti. Invalidė Riaukaitė kreipėsi į Gargždų partijos komiteto sekretorių, prašydamą, kad leistų apsilankyti senelių namuose kunigui. Riaukaitė buvo išbarta: "Netrukdykit manęs su tokiais niekais!" — pareiškė partijos sekretorius.

Klaipėda

1975 Didžiąją savaitę mažą Klaipėdos bažnytelė buvo sausakimšai pripildyta žmonių. Moksleiviai ir jaunimas visą Velykų naktį adoravo prie Kristaus karsto. Po Velykų Klaipėdos vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Ruginis įsakė Klaipėdos klebonui kun. J. Baikauskui pašalinti adoratores nuo altoriaus. Klebonas, išsigandęs Ruginio, pasakė mergaitėms, kad jas leisias adoruoti tik tada, jei atsidešiančios Ruginio leidimą. Adoratorių motinos bandė tą leidimą gauti, tačiau atsimušę į kietą Ruginio "negalim!" Tėvai nutarė nepasiduoti. Mergaitės ir toliau adoruoja, nepaisydamos visų draudimų.

Vilnius

1975 liepos 6 iš Vilniaus į Maskvą išvyko 15 kunigų grupė, vadovaujama Panevėžio vyskupo R. Krikščūno. Gavusi reikiamų instrukcijų, kunigų-maldininkų grupė nuvyko į Romą.

Šį kunigų-maldininkų išvyką į Romą buvo suorganizuota tarybinės valdžios organų propagandiniais sumetimais — težiūri pasaulis, kokia Lietuvoje yra tikėjimo laisvė.

Tuo pačiu metu, kai Lietuvos kunigai lankė Romos bažnyčias, LTSR Aukščiausias Teismas paskyrė N. Sadūnaitei trejų metų griežto režimo bausmę už tai kad ji rašomąją mašinėlę perrašė 11 "LKB Kronikos" puslapių.

KETVIRTAS JAUNIMO KONGRESAS VYKS VOKIETIJOJ 1979 LIEPOS MĖNESĮ

Taip pranešė Gabija Juozapavičiūtė, skaitydama trečiojo lietuvių jaunimo kongreso uždaryme jaunimo atstovų paruoštą rezoliucijų projektą. Šio kongreso uždarymas vyko sausio 6 vėlyvą vakarą suvažiavimų salėj Sao Paulo, Brazilijoje. Iš 10 valstybių atvykė virš 100 jaunimo atstovų penketą dienų studijų programoj svarstė įvairias problemas, stiprinosi lietuviškoj dvasioj. Tarp baigmės nutarimų paskelbta, kad naują Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovybę pavesta sudaryti Kanados lietuvių jaunimui.

III PL jaunimo kongreso pradžioj vyko jaunimo stovykla už Buenos Aires miesto. Gražioj Argentinos gamtoj stovyklavo apie 350 lietuvių jaunuolių. Atviram ore pavalgę Kučių vakariene, dalyviai būrėsi Bernelių mišiose. Kalėdų dieną sulaukta svečių — ekskursantų iš Buenos Aires. Bendrus pietus valgė apie 1000 lietuvių.

Oficialus jaunimo kongreso atidarymas vyko gruodžio 26 Buenos Aires mieste, San Martine teatre. Šalia kalbų buvo ir graži meninė dalis. Po jos laivu išvykstama į Montevideo, Urugvajų. Gruodžio 27 ir ten jaunimo pasirodymas — talentų vakaras.

Atskirom grupėm vykstama į Sao Paulo, Braziliją. Po Naujų Metų sutikimo mieste studijų dienos prasideda užmiesty, pritaikytose patalpose. Svečiai ir turistai susipažįsta su miestu ir apylinkėm. Kelios grupės atskirai lankė Rio de Janeiro.

Po oficialaus kongreso uždarymo dar vyko jungtinė tautinių šokių šventė sausio 7 erdvioje Ibirapuera gimnastikos rūmuose.

Vienam asmeniui visus įvykius apibėgti buvo neįmanoma. Tad ir Darbininke apie atskirus įvykius rašys skirtingi stebėtojai ir dalyviai. — K.B.

Savaitės įvykiai

JAV kongreso atstovų (Mill-cent Fenwick) pastangom sudaryti nuolatinę komisiją Helsinkio deklaracijos įsipareigojimų vykdymui sekti Sov. S-joj ir Rytų Europoj valstybės d-tas nepritaria.

E.J. Derwinski, Atstovų rūmų narys, reikalavo, kad valst. sekr. Kissingeris atstiatydyntų.

Japonijai valdant pietinį Sachaliną, ji vertė korejiečius vykdyti ten gyventi ir dirbti. Ant-rajam pasaul. karui pasibaigus, visą Sachaliną pasiglemžė Sov. S-ga. Japonai buvo repatrijuoti, bet korejiečius visi užmiršo. Vedybų keliu Japonijoj atsiradęs toks korejietis Park No Hak pasiryžo daryti visa, kad ir kitus savo tautiečius iš Sachalino išgelbėtų. Jo pastangomis dabar veikia pusės milijono korejiečių organizacija savo tautiečiams iš Sachalino išgabenti. Organizacija rūpinasi, kad ir Japonijos vyriausybė į šį darbą įsijungtų.

Kinijos min. pirm. Chou En-lai, išgyvenęs visas revoliucijas ir sumezgęs santykius su JAV, mirė vėžiu, sulaukęs 78 m. amžiaus.

Per 1975 iš Sov. S-gos į Izraelį emigravo tik 8518 žydų, tuo tarpu 1974 — 16,816, o 1973 — net 33,477. Iš viso 1975 imigravo 19,700, o iš Izraelio vėl išvyko 19,000 žydų, kurių net 80% atvyksta į JAV.

Artėjant JT saugumo tarybos svarstybom Art. rytų reikalui, JAV vyriausybė pareiškė, kad ji priešinsis ST pastangom pakeisti jos anksčiau tuo reikalu priimtas rezolucijas, kuriose palestiniečiai nėra minimi, o kalbama tik apie pabėgėlius.

JAV vyskupų konferencija oficialiai paprašė JAV aukšč. teisumą pakeisti savo 1973 sprendimą dėl abortų liberalizavimo ir suteikti konstitucijos 5-to papildymo įstatyminę apsaugą ir dar negimusiem asmenim.

Belgijos min. pirm. Leo Tindemans parūšė planą Europos rinkos valstybių unijai pasiekti, pagal kurį pirmiausia turėtų būti suderinama ekonominė ir užsienio politika.

15 sovietų žydų protestavo prieš prez. Fordo tvirtinimą, kad laisvės prekysbos su Sov. S-ga siejimas su emigracijos palengvinimu pakenkęs žydų emigracijai.

Rodezijos min. pirm. Ian D. Smith pradėjo pasitarimus su juodųjų nacionalistų vadu Joshua Nkomo dėl Rodezijos ateities.

Clevelande lapkričio 29 buvo surengtas Valančiaus ir Čiurlionio minėjimas. Nuotraukoje — rengėjai ir programos daviai. Iš k. LB apylinkės pirm. J. Malskis, V. Mariūnas, P. Jurkus, skaitęs paskaitą apie Valančių, I. Jonaitienė, A. Kuprevičius, skaitęs paskaitą apie Čiurlionį ir skambinęs jo kūrinis, J. Žilionis ir J. Stempužis. Nuotr. V. Bacevičiaus

Publika Valančiaus ir Čiurlionio minėjime lapkričio 29. Clevelande. Pirmoje eilėje iš k. J. Žilionis, P. Jurkus, J. Stempužis, kleb. kun. G. Kijauskas, SJ, LB apylinkės pirm. J. Malskis. Nuotr. V. Bacevičiaus

LB SPAUDOS VAJAUS ŽINIOS

LB krašto valdyba dėkoja asmenim, sutikusiems būti spaudos platintojais savo apylinkių ribose. Jų sąrašas: R. Kronas, Jr. Lemont, L. Žilevičiūtė — Los Angeles, J. Raulinaitis — Los Angeles, K. Morknas — Phoe-

nix, N. Gailaitė — Pietinė New Jersey, A. Gečytė — Philadelphia, J. Kojelis — Santa Monica, I. Jurgėlienė — St. Petersburg.

Spaudos vajeaus garbės platintojas yra Matas Milukas, gyve-

JAV leidžiamų lietuviškų laikraščių ir žurnalų sąrašas

Dienraščiai
Draugas — leidžia Marijonų vienuolynas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$23.00, Chicagoje — \$25.00.

Savaitiniai
Darbininkas — leidžia Pranciškonų vienuolynas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina metams \$12.00.

Dirva — leidžia Tautinė Sąjunga, P.O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103. Kaina metams \$13.00.

Keleivis — leidžia kolektyvas (buvusių socialdemokratų), 636 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Kaina metams \$7.00.

Sandara — leidžia M. Vaidyla, 840 W. 33rd St., Chicago, Ill. 60608. Kaina metams \$7.00.

Kas 2 savaitės
Laisvoji Lietuva — leidžia Lietuvių Atgimimo Sąjunga, 2618 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$8.00.

Tėvynė — leidžia SLA, 307 W. 30 St., New York, N.Y. 10001. Kaina metams \$4.00.

Mėnesiniai
Eglutė — vaikams, leidžia Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Kaina metams \$7.00.

Laiškai Lietuviams — religinės tautinės kultūros žurnalas, leidžia Jėzuitų vienuolynas, 2345 W. 56 St., Chicago, Ill. 60636. Kaina metams \$6.00.

Laivas — religijos žurnalas, leidžia Marijonų vienuolynas, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$4.00.

Šv. Pranciškaus Varpelis — religijos žurnalas, leidžia Pranciškonų vienuolynas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina metams \$3.00.

Ateitis — leidžia ateitininkai, besimokančio katalikų jaunimo organizacija, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$7.00.

P. Vietnamo vidurio aukštumose pagal komunistų spaudos pripažinimus tebevyksta partizanų veikla.

Skautų Aidas — leidžia Skautų Sąjunga, 6842 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$5.00.

Mūsų Vytis — leidžia Akademikų Skautų Sąjūdis, 9207 S. Sawyer Ave., Evergreen Park, Ill. 60642. Kaina metams \$6.00.

Garsas — leidžia Romos Katalikų Susivienijimas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina metams \$2.00.

Vytis — lietuvių ir anglų kalbomis, leidžia Amerikos Lietuvos Vyčių Sąjunga, 2524 W. 45 St., Chicago, Ill. 60632.

Karys — veteranų karių ir šaulių žurnalas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina metams \$9.00.

Aidai — kultūros žurnalas, leidžia Pranciškonų vienuolynas, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina metams \$12.00.

Lietuvių Dienos — lietuvių ir anglų kalbomis, iliustruotas kultūros ir visuomeninio gyvenimo žurnalas, leidžia A. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Kaina metams \$4.00.

Pasaulio Lietuvis — leidžia PLB valdyba, 6804 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. Kaina metams \$4.00.

Lietuviai Amerikos Vakaruose — leidžia A. Skirius, Kalifornijos lietuvių gyvenimui aprašyti, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Kaina metams \$4.00.

Akiračiai — atviro žodžio mėnraštis, leidžia Viewpoint Press Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$6.00.

Kas 3 mėnesiai
Lituanus — anglų kalba, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

Technikos Žodis — leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyrius, 7025 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$6.00, studentams \$2.00.

Medicina — leidžia Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, 10326 Kipling St., Westchester, Ill. 60153. Kaina metams \$10.00.

I Laisvę — leidžia Lietuvių Fronto Bičiulių Sąjūdis, 7034 Hartcrest Dr., Rancho Palos Verdes, Calif. 90724. Kaina metams \$7.00.

Sėja — leidžia Valstiečių Liaudininkų politinė partija, 2523 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$5.00.

Kas 6 mėnesiai
Mūsų Sparnai — leidžia Lietuvių Evangelikų Reformatų Bažnyčia, 5230 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. Auka.

Švietimo Gairės — lietuvių ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, 415 Plum St., Michigan City, Ind. 46360. Kaina metams \$3.00.

Plieno Sparnai — leidžia Chicago Aero Klubas, 6602 So. Fairfield, Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$2.00.

Naujoji Viltis — leidžia Korpl. Neo-Lituanija ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$3.00.

Tėvynės Sargas — leidžia Krikščionių Demokratų politinė partija, 1932 Beach Channel Dr., Apt. 1A, Far Rockaway, N.Y. 11691. Kaina metams \$5.00.

Varpas — leidžia varpininkų filisterių draugija, 1214 N. 16th Ave., Melrose Park, Chicago, Ill. 60160. Kaina metams \$3.00.

Metmenys — jauniosios kartos kultūros žurnalas, leidžia kolektyvas, 3308 W. 62nd Pl., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams \$3.00.

nas Richmond Hill, N.Y. Jis neseniai atšventė savo 90 metų sukaktį. Kaip jo brolis kun. Antanas Milukas, taip ir šis garbingas lietuvis yra daug nusipelnęs lietuviškam spausdintam žodžiui.

Pirmieji rezultatai rodo, kad lapkričio mėnesį buvo gauta iš viso 38 naujos prenumeratos šiem laikraščiams ir žurnalams: Pasaulio Lietuvis — 5, Akiračiai — 5, Skautų Aidas — 4, Eglutė — 4, Moteris — 3, Lituanus — 3, Metmenys — 3, Tėviškos Žiburiai — 2, Draugas — 2, Darbininkas — 2, Karys — 2, Medicina — 1, Laiškai Lietuviam — 1, I Laisvę — 1.

Aušra Gečytė, Philadelphiajos apylinkės platintoja, lapkričio mėnesį surinko prenumeratų ir aukų 66 dol. Pagal pereinamą LB spaudos vajeaus davinį, ši lituanistinės mokyklos mokinė buvo pati iškiliausia platintoja.

Antanas Audronis, visuomenininkas ir buvęs pirmutinis LB Los Angeles apylinkės pirmininkas, savo vertingais patarimais talkina krašto valdybai spaudos vajeaus proga.

Šaunioji Lemonto apylinkė vajeaus metu ne tik platina laikraščius bei žurnalus, bet paravinėja ir knygas. Pirmininkas K. Laukaitis praneša, kad per tris šeštadienius buvo surinkta naujų prenumeratų bei aukų 263 dol. ir parduota knygų už 158.85 dol. Malonu pastebėti, kad visą spaudos platinimo darbą atlieka pats susiorganizavęs jaunimas su apylinkės valdybos nariu studentu R. Kronu, Jr. priešakyje. Šio jaunimo grupė yra ir studentų, ir lituanistinės mokyklos mokinių. Štai jie: Juozas Ivanauskas, Jr., Indrė Biskytė, Vytautas Miliūnas, Rasa Šoliūnaitė, Povilas Varnaitis, Rimas Kamantas, Kęstutis Laukaitis, Vilija Jakaitytė ir Birutė Navickaitė.

POPIEŽIUS APŽVELGĖ

(atkelta iš 1 psl.)

Toliau popiežius kreipėsi į Izraelio tautą tokiais žodžiais: "Nors mes žinom nesena žydų tautos tragediją, kuri vertė ieškoti ramios ir saugios apsaugos savo nepriklausomajam ir suvereninėj valstybėj, tačiau norim, kad šios tautos sūnūs pripažintų teises bei teisėtą aspiraciją ir kitos tautos, kuri taip ilgai kentėjo — tai palestiniečių tauta." Popiežius čia suminėjo religinio sugyvenimo ir tolerancijos pavyzdį, kuris iki šiol buvo Libane, ir palinkėjo, kad tai nebūtų "sunaikinta dėl tamsių motyvų".

Didelę savo kalbos dalį Paulius VI paskyrė Italijai, kuri yra "Šv. Sostui ir mūsų širdžiai tokia artima". Palinkėjo, kad Italija, vykdydama autonomiškai savo demokratines teises, mokėtų išlaikyti nepaliestas civilines ir krikščioniškas vertybes, senas tradicijas ir taip realizuoti savo uždavinius teisingume, tvarkoj ir moralinių vertybių paisyme, nes tai saugoja žmogaus ir tautos kilnumą bei tikruosius interesus, kurių siekiama. Tokiam kely Italija visuomet ras Šv. Sosto pagalbą, o ne kliūtį.

Suminėjęs Šv. Sosto ir Italijos 1929 pasirašytą konkordatą, popiežius pareiškė: "Dažnai, ypač pastaruoju metu, yra keliamas klausimas, kokie turi būti juridiniai santykiai tarp Valsybės ir Bažnyčios Italijoje. Norim iš naujo pabrėžti, kad mes pripažįstam naudingą dalyką išlaikyti italų tautos religinę taisyklą, paremtą abipuse pastovia baze, pripažįstam abiejų pusių skirtingą veiklą ir pripažįstam abiejų pusių teises ir pareigas. Šv. Sostas yra pasirengęs peržiūrėti ir pakeisti abipusiu susitarimu teisėtus ir esminius abiejų pusių reikalavimus ir tuos punktus, kurie atsakytų naujai šių dienų situacijai."

J. Vaišnora, MIC

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pagelėjimą daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. DOVANA, 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

AN ANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotos ir dabrastos. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsiu artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškoj dvasioj patarnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiems. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav. J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvis į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburs, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

DALĖ POVILAUSKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal įmą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiros atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

GRUPINĖS KAINOS PAVIENIAMS ASMENIMS 4 DIENŲ KELIONĖ Į

LAS VEGAS

VIEŠBUČIAI:	KAINA ĮSKAITO:
Stardust \$249	Skridimai lėktuvu
Flamingo 259	Viešbutis nuo ketvirtadienio iki sekmadienio
Aladdin 259	Pervėžimai iš aerodromo į viešbutį ir atgal
Circus Circus 259	Visi lėktuvų ir viešbučių takasai
Hilton 279	Bagazų nešiojimai
Ceasar's Palace 289	Dveji pusryčiai
MGM Grand 299	Sauja nikelių

Šių kelionių ir kitais kelionių reikalais kreiptis į

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE ROMAS KEZYS, SAV.

2129 Knapp St. Brooklyn, N.Y. 11229 Tel. (212) 769-3300

DABININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DABININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

3

Diplomatai

Tai buvo vyriausybės pusė. O kaip su diplomatais, koks santykis išsilaikė tarp jų pareigos valstybei ir jų asmeniškų įgeidžių? "Sukilimas" tuo klausimu turi daug medžiagos, nes autorius su išlikusiais diplomatais dirbo.

Trečiąjam Reichui užpuolus Rusiją ir jam įsivyravus Europoje, Vokietija buvo likusi vienišė galybė. Nenuostabu, kad daugelis tik joje matė išsigelbėjimą. Net Churchillis tvirtino: "Be masinės amerikiečių pagalbos Britanija niekada negalėtų įsiveržti į Hitlerio 'Festung Europa'." (Tute, Costello, Hughes, D-Day, 1974). Lietuvai neturint nepriklausomybės ir vykstant baisiam karui, tautos nuotaikos buvo labai sumaišytos. Todėl ir pats K. Škirpa, kaip neslepiajamai matome iš jo knygos, į Vokietiją kreipė didžiausią dėmesį. Tokio darbštumo, ryžtingo, drąsaus ir ištvermingo žmogaus dažnai nesutinkame. Jo protestai Sovietų Sąjungai, laikysena, rusam grobiant mūsų atstovybę Berlyne, kruopštumas, kuriant Aktyvistų Frontą, veikla Vokietijoje, atsišaukimai, memorandumai gerkai pakelia mūsų pagarbą diplomatom. Škirpos rūpestiais, pilnai dokumentuotais "Sukilime", kiekvienas stebės. Pareigose neatsiliko ir didesnė pusė kitų diplomatų. Štai skaitome: "Šio tikrai istorinės reikšmės atsišaukimo (pirmojo aktyvistų Fronto atsišaukimo — V.V.) projekto paruošime ir jo teksto sustilzavime man ypatingai ir veiksmingai pagelbėjo dr. A. Gerutis, mūsų Pasiuntinybės Berne patarėjas. Jis buvo anomis daug zadėjusiomis dienomis atvykęs į Berlyną man į talką, kaip tikras aktyvistas, užsidegęs ryžtu

ŠKIRPOS "SUKILIMAS" SMALSUMO POŽIŪRIAIS

VYTAUTAS VOLERTAS

PASKAITA, SKAITYTA LFB NEW YORKO SAMBŪRIO
SURENGTAME KNYGOS PRISTATYME 1975.XI.16.

siekti tautos idealo, tad savo žurnalistiniu talentu ir intelektualiniu kapitalu man labai padėjo" (37 pusl.).

Nors buvo ir tamsių taškų. Štai 45-47 pusl. Škirpos aprašoma pirmoji diplomatų konferencija, Lozoraičio šaukta Romoje, kurioje ne vienas patinęjo dalyvauti. Štai Lietuvių Tautinio Komiteto istorija, nedaranti garbės. Pagaliau nepaprastai įdomi "Kybartų akty" kilmė, smulkiai perduota "Sukilime", kurioje mes visi ilgai negalėjome susigaudyti. Gaila, kad ant poros mūsų svarbių diplomatų veidų ji tirštai barsto dulkių. Apie šiuos įvykius reikėtų daug pasakoti, bet net gausybė žodžių neatstotų Škirpos knygos vaizdų. Skaitant yra truputį gaila, kad vieninteliai žmonės, tada galėję ką nors tautai paaukoti, tik labai retai pamiršdavo save. O kiti gal niekada apie auką negalvojo, savo pareigas laikydami tik duonos kepyklele. Kai giminystė su tauta baigiasi, valgomio stalui nutuštėjus, sužinome, kad tuose namuose heroizmas niekada nesisvečiavo.

Ar pasimokėme?

Didieji pasaulio sukrėtimai palieka įtakos keliom žmonijos kartom, nelaimės tautoje suartina jos narius. Iš tikrųjų Berlyne Lietuvių Aktyvistų Frontas, kaip Škirpa pasakoja, buvo kuriamas darniai ir visų pakraipų žmonių, kiekvienam reiškiant savo nuomonę, visiems jų pasiklausant. Tai lyg būtų minėtos taisyklės patvirtinimas. Vis

dėlo iš "Sukilimo" sužinome, kad buvo LAF vadą verčiančių, akyse jam tai pasakant. Nelaikome šios akcijos smerktina blogybe, nes gal kas sąžiningai tikėjo už Škirpą galįs geriau atlikti pareigas. Bet pasitaikė užnugary veikiančių, atsirado vokiečiam skundžiančių. Ir šių motyvai jau buvo kitokio pobūdžio: save ar partiją išskirti. Negražiai atrodė jau minėtas Lietuvių Tautinio Komiteto darbo trukdymas. Nepateisinama veikla prieš Laikinąją Lietuvos vyriausybę, kilus Vokietijos ir Rusijos karui. Štai citata iš "Sukilimo": "Tokioje atmosferoje Gestapui nebuvo sunku sumedžioti keliolika nepatenkintųjų ar šiaip politinių naivėlių ir liepos 9 d. (1941 m. — V.V.) gauti jų parašus po rašpalaičiu, kur... buvo siūloma vokiečiams Laikinosios Lietuvos Vyriausybės nepripažinti, o krašto valdymą palikti vokiečių karinei vadovybei, kol nesugrįš prof. A. Voldemaras iš Sov. Rusijos" (440 pusl.). Panašius faktus randame ir Raštikio aprašytus, kai pora asmenų už geresnę tarnybą vokiečiam pardavinėjo mūsų tuometinę valstybinę sistemą. Žinoma, galima pasiguosti, kad šie atvejai yra labai reti, lyginant su tautos parodytu ryžtu, tačiau ne viena panaši detalė naudos nedavė, o ir šandien iš tų pačių žmonių grupės mūsų visuomenė susilaukia painiavų. Chroniška liga, kuria stengiamasi visus užkrešti.

Lietuvą užėmus rusam, tautą surėmė desperacija dėl valstybinės bei žmogiskųjų laisvių pra-

radimo ir baimė, sukelta okupanto teroro. Juk svetimi pradėjo siausti. Mum, svetur gyvenantiems, joks asmeninis pavojus negresia, bet, kaip tautinį vienetą, įskaudino Helsinkio konferencija.

Prieš trisdešimt penkerius metus lietuvis darbe, poilsy ir sapne tikėjosi pagalbos iš Vakarų, visada pasisakiusių už tiesą ir žmoniškumą. Šiandien kraštui ir išeivijai yra be abejonės aišku, kad žmoniškumas, iš kurio stiprusis nesitiki naudos, yra miręs, ir visos mūsų viltys spiečiasi tik pačioje tautoje.

Tada visas kraštas skendo nežinioje. Kas dedasi pasauly, ar yra rankų bei protų, tauta besirūpinančių, apie tai nebuvo jokios informacijos. Šiuo metu padėtis okupuotoje Lietuvoje yra aiškesnė, o už jos ribų esantieji nežino tik Kissingerio kišenėse sėdinčių dokumentų ir jo rytiškos kilmės prote slypinčių minčių.

Prasidėjus okupacijom, prasi-dėjo tautos kiršinimo veiksmai. Neapykantos mingiai prieš tautininkus ir visas kitas partijas; keršto šaukimas buožėm ir stambesniems verslininkams; vaiduose nepasitikėjimo žadintamas tėvam. Chroniška liga, kuria stengiamasi visus užkrešti. Prasi-dėjus okupacijom, prasi-dėjo tautos kiršinimo veiksmai. Neapykantos mingiai prieš tautininkus ir visas kitas partijas; keršto šaukimas buožėm ir stambesniems verslininkams; vaiduose nepasitikėjimo žadintamas tėvam. Chroniška liga, kuria stengiamasi visus užkrešti.

(Bus daugiau)

Besirengiant Vasario 16-tai

Už mėnesio minėsime Lietuvos nepriklausomybės šventę. Jau visur vyksta pasirėngimai. Lietuviškos kolonijos vienaip ar kitaip paminės. Čia noris priminti kai ką ir atkreipti dėmesį, kad šventė būtų geresnė ir prasmingesnė.

Minėdami savo tarpe, padarykime tai, kad šventė būtų kuo didžiausia. Patys uoliai dalyvauskime, atsiveskime ir jaunimą. Tegu ir jis pripranta prie mūsų tautinių tradicijų, tegu supranta, ką tai reiškia. Jaunimui reikia duoti darbo. Tegu jaunimas tvarko salę, vedžioja žmones į vietas, tegu dalija informacinę literatūrą. Toks įtraukimas į darbą drauge yra pedagoginė priemonė — jaunimas įsisavina visuomeninį darbą ir supranta aukos prasmę.

Vasario 16-tos proga renkamos aukos. Tai yra labai svarbu, nes tėvynės vadavimui reikia nepaprastai daug pinigų. Duokime kiek galima daugiau. Niekada tų aukų nebus per daug. Pratiname aukoti ir jaunimą. Nesvarbu kiek, svarbu, kad jis aukotų Lietuvos laisvės reikalui.

Dažnai mūsų salės paliekamos nepapuoštos. Paliekamos banalios ir netvarkingos. Padarykime taip, kad jos būtų nekasdieniškos, bet šventiškos, iškilmingos. Salėm papuošti lengvai galime pritaikyti lietuviškus ornamentus. Jų yra visokių: tulpių, langučių, pynčių. Galima paimti spalvotą popierių ir iškirpti. Jei būtų salė sunkiai papuošiama, tai papuoškime sceną. Ir čia galima panaudoti lietuviškus ornamentus, lietuviškus audinius. Iš karto bus gražiau ir šviesiau. Įtraukime į šį darbą jaunimą. Tokį darbą jis tikrai pamėgs.

O kaip kalbėtojai? Jie paprastai iš anksto ieškomi. Sunkiai surandami. Jei yra galimybės, kvieskime iš toliau. Nauji žmonės, naujos mintys. Labiau patrauks žmones.

Mėginkime pasikviesti ir mū-

sų kaimynus — latvius, estus. Ši draugystė reikalinga, nes visų interesai tie patys. Dideli Lietuvos draugai yra ir ukrainiečiai. Kur tik turime ryšį su ukrainiečiais, pasikvieskime.

Išneškime šventę iš savo tarpo į amerikiečių tarpą, į jų laikraščius, televiziją, radiją. Visi turime draugų amerikiečių, priminkime jiems apie tai, kas yra Vasario 16 Lietuvai. Parašykime laiškus vietos laikraščių redakcijom, radijo stotim pasiųskime plokštelių ir informacinės literatūros. Prašykime, kad jie pagrotų vasario 16-tą. O tai yra galima, nes radijo stotys mielai tokias plokšteles panaudoja.

Nepalikime ir vietos kongresmanų, valstybės vyrų. Tegu būna jie informuoti kuo tiksliausiai. Prašykime juos, kad ir atstovų rūmuose prisimintų Lietuvą ir pasmerktų okupaciją.

Vasario 16 šiemet bus pirmadienis. Tą dieną švenčiamas ir Washingtono gimtadienis. Daug kas nedirbs, turės progos pakeičiauti. Padarykime tą dieną tikram šventei. Pripildykime savo namus lietuviška muzika, kad jaunieji suprastų mūsų dainos grožį ir mūsų polėkį. Paskaitykime ir lietuviškų knygų, lietuviškos poezijos. Jaunimui paskaitykime patriotinės poezijos. Atrodo, kad tai menka, neprasminga, bet tai veikia ir nuiteikia jaunuosius. Būtų prasminga tokiom dienom namus ar vieną kambarį papuošti lietuviška staltiese, rankšluosčiu, gėlėmis.

Tautinė šventė leidžia mus kiekvieną pamąstyti, kiek mes patys esame įsijungę į lietuviškus reikalus, į visuomeninį lietuvišką darbą. Ar nesame užsidarę savo asmeninių reikalų kiaušė, giliai užsiklėdę ir nebe-crepiame dėmesio į visa, kas lietuviška. Tai ir patys pagalvokime, patys savo lietuvišką nuiteikimą stiprinkime ir išjudindime savo artimuosius.

Vytautas

SUVALKIJOS ŪKININKO
ATSIMINIMAI

14

Pavardės, kuras prisimenu

Iš lietuvių, kuriuos prisimenu, ketvirtame pontonų batalione tarnavo šie: K. Jakimavičius iš Egliniškių kaimo, V. Končius ir J. Žiganevičius iš Kybartų, J. Bungardas ir V. Antanavičius iš Padvarniškių, V. Bradūnas iš Šakių, V. Šeščiūla iš Klėtkininkų, J. Maknavičius, J. Kaminskis ir P. Alkevičius iš Pajavonio, J. Vingilis ir J. Kulbokas iš Lankeliškių, J. Glaveckas iš Karklupėnų, K. Žukauskas ir J. Žukauskas iš Kižių, J. Urbaitis ir J. Tamulevičius iš Veliuonos, J. Pagicas ir J. Eidukevičius iš Marijampolės, J. Eglinskis, J. Lazauskas ir K. Pauža iš Sasnavos, J. Lakickas iš Padovinio, K. Kazlauskas iš Vaintrakių, V. Vilpišauskas ir J. Benkauskas iš Butrimonių, J. Stankevičius iš Birštono, K. Staniukynas iš Alytaus, J. Pauplauskas iš Kaišiadorių, J. Vilkas iš Vilkijos, N. Tiura iš Raseinių, J. Felgendregas iš Tursučių, Z. Galinis iš Kybeikių, J. Riabua ir V. Kuncevičius nuo Kudirkos Naumiesčio, Evertas iš nežinomos vietovės, V. Liesunaitis iš Kaupiškio.

Buvom apie 100 vyrų. Visų pavardžių jau neatsimenu. Bata-

lionas per visą karą neprarado nė vieno kareivio. Bet daug lietuvių 1918 anksti iškeliavo į Lietuvą. Kai kurie pateko į Vokietiją ir ten mirė badu.

Tarp anksti iškeliavusiųjų į Lietuvą buvo ir J. Kuncevičius, nuo Griškabūdžio. Išvažiavo su pora arklių. Pateko vokiečiai ir nagus. Mirė Vokietijoje badu ar buvo nužudytas. Artimieji jo laukė ir nesulaukė.

Nepriklausomybės pradžioj

Nutilus karo audrom. Lietuvai prasidėjo normalus gyvenimas. Bet reikėjo daug dirbti. Lietuva buvo sunaikinta. Maistas ir jėgai buvo brangūs. Nebuvo medžiagų atstatyti namam. Tik po metų kitų jėgai ir maistas pradėjo atpigti.

Atsirado agentų, kursčių darbinius vyktyti į Braziliją: ten darbininkam esą gera gyventi. Tokiu būdu į Braziliją išvyko daug lietuvių. Buvo tokių, kurie, važiuodami iš Kybartų per sieną į Vokietiją, šaukė: "Sudiev tau, ubagų žeme!"

Kas turėjo už ką grįžti iš Brazilijos, grįžo tuoj. Prisimenu, Pajavony vienas žmogus turėjo nedidelį ūkėlį, jį pardavė, išvy-

ko į Braziliją, bet tuoj grįžo. Pamiršau jo pavardę. Iš mūsų kaimo išvyko Juozas Ruikis su žmona — jauni žmonės. Į savo tėviškę Papeškių kaime J. Ruikis parašė trumpą laišką: "Kas tik į Dievą, gelbėkit!" Bet niekas negelbėjo.

1918, karui pasibaigus, tėvai laukė grįžtant vaikų, seserys — brolių, žmonos — vyrų. Tik daugelis veltui žvelgė į vakarus ir rytus, nes laukiamieji jau negrįžo niekada. Jų daug žuvo kare, bet dar daugiau Vokietijoje mirė badu arba buvo ten užmušti. O lietuvių daug žuvo kariaudami prieš bolševikus ir prieš lenkus.

Pirmiausia reikėjo atstatyti sunaikintą Lietuvą: daug kaimų ir miestų, daug brangių šventovių, brangių tiltų. Kiek geriausių miškų buvo iškiršta ir išvežta į Vokietiją! Lietuvos miškai buvo atstatoma karo metu sunaikintoji Rytų Vokietija. O po 20 laisvo gyvenimo metų bolševikai, užgrobę Lietuvą, gy-rėsi, sakydami, kad užėmė mažąją Ameriką. Kokia gi būtų buvusi Lietuva, jei būtų pagyvenusi šimtmečius laisva, kaip kitos valstybės (kaip Danija, Belgija, Olandija)?

Kultūrinis gyvenimas

Dar vokiečiam tebebūnant Lietuvoj, jaunimas ėmė organizuotis.

1918 pavasarį, grįžęs iš Rusijos, radau Pajavonio parapijoi

susiorganizavusį gražų ir stiprų bažnytinį chorą, vargonininko Piesio vedamą. Apie chorą spietėsi vietinis jaunimas. Buvo su-ruošta ir gražių vaidinimų. O vargonininko darbas buvo nelengvas, nes nebuvo vargonų, ir bažnyčia buvo tik laikinė (mūrinė ant kalno per karą buvo sunaikinta ir tik vėliau atstatyta).

Nuo mūsų namų lig Pajavonio buvo tik septyni kilometrai. Tai beveik kiekvieną sekmadienį ten lankiausi. Dalyvavau ir bažnyčios statyboj, nors ir nepri- klausiau prie Pajavonio parapijos.

Teko skaityti spaudoj, kad Lietuva yra dainininkų šalis. Gal ir tiesa. Bet šioj apylinkėj žymių dainininkų nebuvo. Tarp vietinio jaunimo buvo gražių balsų, kurie bendram chorui buvo geri.

Apie 1906 Pajavonio vargonininku buvo Kalvaitis. Nors vargonai buvo labai stiprūs, bet vargonininko balsas pralendavo iš patiprumą. Tai buvo so-listės A. Kalvaitės tėvas. Vėliau, dar prieš 1914 karą, vargonininkas Kalvaitis išsikėlė kažkur į šiaurę.

Muštynės

Čia noriu pastebėti, kad buvo ir tokių parapijų, kur vietoj kultūrinio bendradarbiavimo vykdavo net muštynės. Tose parapijose buvo sulenkęjusių lietuvių.

Vištyčio parapijoj nesusiprati-mai tarp lietuvių ir lenkų tęsėsi jau nuo senesnių laikų. Tikrai dabar neatsimenu, bet at-rodo, kad mano čia aprašomos muštynės vyko apie 1907, per Šv. Jurgio atlaidus.

Prasidėjus bažnyčioj pamal-dom, lietuviai pradėjo giedoti Pulkim ant kelių. Lenkai giedojo lenkiškai (iš tiesų tai nebuvo lenkai, o tik sulenkęj lietuviai). Begiedodami pradėjo muštis. Pirmiausia sulaužė ir sudraskė keturias vėliavas, kurios buvo sustatytos į giesmininkų suolus. Ir viską sudaužė, ką tik paėmė į rankas — kryžius ir žvakides nuo dviejų šoninių altorių, o prie didžiojo altoriaus klebonas Kriokininkas neleido prieiti. Prie didžiųjų durų net sienos buvo kruvinos.

Šitom muštynėm lenkai buvo pasiruošę iš anksto, nes buvo pasisamdę rusus kareivius, saugančius sieną. Rusai, ginkluoti šautuvais, pagal lenkų nurodymą vedė lietuvius iš bažnyčios ir čia pat grūdė į valščiaus kalėjimą. Aš, stovėdamas šventorių, mačiau, kaip lenkai, iš kišenių išsiėmę akmenis, daužė lietuviams galvas.

Muštynėm pasibaigus, nuvykau pas Vaičekauskus, turėjusius alinę. Vienas lenkas, atsivedęs du rusus, vaišino juos alumi. Vienas rusas kambarį iššovė. Kulka išėjo per lubas. Laimė, kad neužmušė viršum gyvenusių žmonių.

Grįžęs namo, viską papasakojau tėvam. Tėvas, pakeliui pasidėmęs ūkininką J. Kriaučiūną, tuoj nuvažiavo į Vištytį. Jau rado atvažiavusį Vilkaviškio apskrities viršininką Grikietį (lietuvi) ir policijos vadą. Į kalėjimą lenkai su rusų pagalba buvo sugrūdę 30 lietuvių. Mano tėvas ir Kriaučiūnas tuos lietuvius iš kalėjimo išlaisvino už užstatą.

Lenkai kalbėjo, kad tie suolai, kur giesmininkai susėdę giedoti yra jų nuosavybė. Apskrities viršininko paliepiam lietuviai išnešė suolus iš bažnyčios ir per šventoriaus mūro sieną pervertė į gatvę.

Dėl šito įvykio rusų sargybinių viršininkas vachmistras buvo teisiamas, o kareiviai buvo perkelti į kitas vietas, pakeisti kitais.

Bendrai paėmus, tai buvo didelis skandalas.

Kas parašė tą daigą?

Kai kada spaudoj rašoma, kad ankstesniais laikais į Ameriką keliaudavo tik bemoksliai lietuviai. Bet iš tikrųjų būdavo jų tarpe ir mokytojų. Būdavo bėgančių iš Lietuvos nuo rusų žandarų persekiojimų.

Amerikos laikraščius skaitant, tekdavo užtikti nemaža Amerikoje gyvenančių lietuvių sukurtų dainų, eilėraščių: apie rusų carų vergiją, apie baudžiavos laikus ir apie jaunų dienų pergyvenimus savojo gimtinėj.

(Bus daugiau)

ALĖ RŪTA — SUKAKTUVININKĖ

JURGIS GLIAUDA

Neseniai, atidarydama literatūros vakarą, rašytoja Alė Rūta pasakė šaunų, jautrų, šiltų žodžių kupiną įvadą.

Pertraukos metu sutikau ją iš vietų pakilusių žmonių minioj. Aukšta, liauna, gyvo žvilgsnio, švelnių spalvų derinio aukštaitės kostiumu, ji taip sutapo su savo ką tik tartu žodžiu. Ji atrodė kažin kaip šviesi. Ji sutapo su savo kūrybos esme, su tuo pasauliu, kurį man iš seno patiko vadinti „Alės Rutos romanų pasauliu“. Nenuostabu: ką tik ji kalbėjo apie kūrybos pasaulį.

Vėtrungės sutampa su vėjo gūsių stichija. Skaitytojas gi sutampa su savo mėgstamu rašytoju. Tokioj nuotaikoj sutikau rašytoją.

— Sveikinu! — kone iškilmingai sušukau, spausdamas Alės ranką.

— Su kuo? — ji nustebo. — Su kuo? — ji pakėlė antakius. Jos veide švytėjo džiūgysys dėl pavykusio įvado vakarui. Juk ji nusileido nuo scenos smarkių katučių lydim.

Nel Parengimo šurmulyje nedirsau tarti, kad sveikiną ją ne dėl probėginio pasirodymo scenoje, ne dėl žodžio, literatūros stichijai skirto. Spontaniško

sveikinimo dingstimi buvo savotiškas pasąmonės postūmis. Ir dingstis buvo absoliučiai teisinga. 1975-ieji metai yra jos jubiliejiniai metai. Ji turinti būti įvykio centre. Taip susigretina mėnuo ir diena! Ji gimė 1915-aisiais metais! Sukaktis! Sukaktis!

— Su kuo? — pakartojau jos klausimą. — Su geru žodžiu įvadui į šį vakarą.

Tegu būna kartais palaiminti išsisukimai. Jie pribrandina daugiau minčių, kurių nepasakytum ranką spausdamas. Alės Rutos sukaktis yra stambesnis įvykis, kaip kad probėginis draugiškas rankos paspaudimas literatūrinio šurmulio salėje...

— Kaip kiekvienas rašytojas, Alė Rūta niekad nėra viena. „Vieništų pasaulių“ autorė niekad negali būti vieniša. Romanų personažai, jų sudėtingi ir tarpusavyje kontroversiški pasauliai tai palyda, kuri neatskiriama nuo nematomos jos aureolės. Ji stovi to nematomo būrio centre. Būrio, kuris nėra šio pasaulio ir kuris kas akimirka šiam pasauliui grąžinamas.

Drąsiu, beveik vyrišku brėžiu, lyg skalpelis chirurgo rankoj, ji lukštena vizualinių tvarinių dviasią, juos įkūnydama, paversdama juos realybe. Jų poelgių

stūmiami, jų sprendimų motyvai neapsagstyti novelistinės ekstravagancijos. Kadaiše, rūpestingai ieškodamas tikresnio jos kūrybinio metodo nusakymo, sustojau prie mumyse nenaudojamo termino, prie verizmo. Gal būt, tikėjau, tai arčiau precizijos. Nei nuogas realizmas, nei grąsus natūralizmas. Verizmas — doktrina vaizduoti tikrovę be grimso ne tik tai tikrovei, bet ir autoriaus pasaulėjautai. Verizmas skamba (fonetiškai) melodingai: ištikimybė autoriniam credo.

Premijuotame romane „Trumpa diena“ autorė sukaktuvininke aplinkos tikrovei sukurti naudojo tarmiškumą. Kitame premijuotame romane „Kelias į kairę“ rašytoja novatoriškai suvedė akistaton „senus“ ir „naujus“ lietuvių amerikiečių...

Lentynoje įspūdinga Alės Rutos knygų nugarėlių rikiuotė. Siužetų gausa, plati personažų ir laikmečių panorama. Jos polėkiška vaizduotė ima ir pilialkalnių buitį (ji pirmoji išėivijos rašytoja tą periodą paėmusi), ir didžiųjų marų ir karų sunkmečius ir nepriklausomybinius šviesmečius. Ji itin sava savųjų bendraamžininkų tarpe.

Pro visas temas praeina moters tema ir, kaip jos knygų leitmotyvas, neretai pasiekia forte, skambėdamas gaiviai-melancholiškai, gaudžiai-tikroviškai, visad su trapiu viltimi nevilty.

Visa lentyna Alės Rutos knygų. Jų titulinuose puslapiuose bičiuliški jos įrašai. Laikas bėga, o jos rankos braižas nuostabiai pastovus. Toks pat tvirtas, postambis, jautrus. Tai griaua vulgarą prielaidą, kad laikas turįs mistišką galią keisti žmogų, lamdyti jį, triuškindi.

„Motinos rankos“ ir „Prisikėlimas“. „Vieniši pasauliai“. „Didžiosios meilės“ serija. Istoriškieji romanai. Knygos vaikams. Eilių rinkiniai. Savo siužetų diapazonu Alė Rūta panėsi į norvegę nobelininkę Sigrid Undset. Gi temų potekste abi rašytojos visiškai skirtingos. Susilietimas su religingumo pluoštais žmogaus dvasioje Alės Rutos interpretacijoje neturi egzaltacijos. Meilėje dominuoja iliuzorinė, altruistinė gaida. Atmetama egoistiškai erotinė meilės prigimtis. Romanų tematiką Alė Rūta nuveikia konstruktyvinio balanso ženkle. Neišvengiamu sunku išvengti. Mumyse ryškios patriotikos nuosėdos. Kai kurie rašytojai tiesiog bijo to akcento: esą, tai išėiviskasis „pilietiškas“. Tada, atsukę veidą nuo šviesos šaltinio, prirakina dėmesį prie pustonių, prie stilizavimo manierų.

Alė Rūta adoruoja tą didžią galią žmogaus prigimtyje — tėvynės meilę, savo žemės laisvės ilgesį. Tos jėgos ji neapeina. Kai kada tai jos kūrybinio vaizdo forte.

Alė Rūta išvertė G. Flauberto klasinį romaną „Madame Bovary“. Tai tyro realizmo vademekumas (Nidos laida). Nežinia, ar tas vertimas buvo jos asmeniška duoklė Roueno prozininko šedevrui, ar tai buvo jos noras duoti lietuviui skaitytojui konstrukcijos, stiliaus ir psicho-

išnyko. Palietė juos karai, marai, badas. Į jų vietas atsikėlė kolonistai iš Salzburgo, iš Austrijos. Nusikėlė dalis ir lietuvių. Lietuviškiausios sritys buvo apie Karaliaučį, Tilžę, Klaipėdos kraštas.

Po 500 metų vergijos kraštas grįžo prie Lietuvos. Tai buvo nepaprastai didelis įvykis, nes Klaipėdos uostas leido mum susisiekti su pasauliu. Jūra mus išvedė iš stagnacijos į veiklumą, į kūrybinį darbą.

Kadaiše Lietuva buvo didelė valstybė, o nesuprato ir nemokėjo įvertinti jūros, neturėjo visai laivininkystės. Olandai, belgai — taip pat mažos tautos, o kiek jos padarė, visada turėdamos laivus, visada keliaudamos vandenim. Jūra išugdė jų drąsą, jų polėkius.

Tai Klaipėda, Klaipėdužė! Tie pajūriai ir pušynėliai mum labai brangūs, nes lietuvių tautai duoda galimybę susisiekti su pasauliu.

Rašytoja Alė Rūta-Arbienė

loginių ekskursų pavyzdį. Visais atvejais tai verstinės literatūros laimėjimas. Ir, kaip žinia, vertimas yra savo skonio ir polinkų deklaracija. Ar Alė Rūta nebuvo paveikta floberiškų rašymo gundymų? Ar Roueno stebukladarys nėra įrežęs į jos rašymo manierą savo manieros, savo metodų? „Trumpoj dienoj“, „Motinos rankose“ yra apsisprendimo siekiai. Tačiau „Kelias į kairę“ ir „Prisikėlimas“ yra absoliutus savitumas, drąsi struktūra, veikalui našus tvarkymasis scenų atskleidime, intrigos įtampoje, bendros kompozicijos bėgyje. Prisimename, kad jaunas novelės meistras Maupassantas ilgai mokėsi pas Flaubertą rašymo meno. Kokia gi įdomi situacija: Alė Rūta literatės-vertėjos polėkyje vertė „Madame Bovary“. Tai romanisto universitetų universitetas...

Seniai, ir kuo tiksliausiai, 1948 balandžio 15 mano šeimai ir Arbų šeimai tebegyvenant Detoroite, rašytoja atėjo pas mus, dovanojosi knygą su įrašu (šia tiktis daros paslaptis!). Tai buvo eilių rinkinys „Be tavęs“.

Mičiganiškas pavasaris, staugiai atsigavęs pro žvabias šlapdribas, džiugino trapią laimę: beveik šiltas vėjūktis, skaiti saulė plūduriavo tirštame mėlėje, vis prasilenkdama su baltomis debesų eldijomis.

Tada visi mes, naujakuriai, vaikščiojome pėstučiai. Aš palydėjau viešnią iki autobuso. Trys ilgoki kvartalai, iki Šeštosios Mylios auto sustojimo. Palengva eidama, viešnia džiaugėsi šaulės spindžiais. Tai buvo naujovė po ūkanotų dienų. Aš nuspėjau tada, kad Alė Rūta taps naši, puiki romanistė. Aš galvojau tada: reikia laukti naujo jos eilių rinkinio. Ta atkutusio pavasario diena mūsų šeimoj buvo tikras ir mielas poetės debiutas: danguje erdvu, ant žemės vėjas, dideli mičiganiški pelkiniai medžiai (jų pora buvo prie pat mūsų namo) ilgesingai, melancholiškai ūžia. Ūžesys, kaip nektaras, stambiais lašais laša nuotarko šedevrui, ar tai buvo jos noras duoti lietuviui skaitytojui konstrukcijos, stiliaus ir psicho-

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ RUOŠIASI VASARIO 16

Artėjant 58-ajai Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai, JAV LB krašto valdyba ir LB visuomeninių reikalų taryba stengiasi ją prideramai atžymėti. Siekiama laisvajam pasauliui pristatyti lietuvių tautos nepailstamą kovą prieš sovietinį pavergėją ir Helsinkio konferencijos sutarimų nepalaužtą jos išėivijos griežtą nusistatymą siekti Lietuvai nepriklausomybės.

Leidiny's apie tautos kančias

Penkti metai iš eilės LB rūpesčiu laidžiamas leidiny's, atskleidžias žmogaus teisių pažeidimus pavergtoj Lietuvoj — „Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1975“. Veikalas šiuo metu jau renkamas spaustuvėj ir vasario mėnesio pirmomis dienomis išeis 3,500 egz. tiražu. Jame sukaupia naujausia, 1975 metus apimanti, dokumentacija apie okupanto priespaudą ir tautos pasipriešinimą. Atsispindi jame LKB Kronikos būdingesnieji faktai, N. Sadūnaitės herojiškumas, J. Jurašo ir S. Kudirkos liudijimai Kopenhagos tribunole, Helsinkio konferencijos pasirašytų sutarimų beprasmiškumas bei klaidingumas. Veikalo autorius — politinių mokslų profesorius JAV universitete, šiais metais vėl panoręs likti anonimu. Visa dokumentinė medžiaga autoriaus pristatoma moksliniu būdu, su atitinkamais komentarais, išlaikant veikalo vientisumą.

Apie šią tradiciją virtusią JAV LB „dovaną“ Vasario 16-osios proga Liefuvos atstovas Washingtone Juozas Kajeckas yra išsireiškęs šiaip: „Tai nepaprastai geras leidiny's, kuriuo daug pasitarnaujama lietuvių tautos teisėm ir interesam apginti. Gėriuos tuo leidiniu.“

Minimas leidiny's kasmet pa-

lyje prie Lindsay gatvės, Detoroite, už Šeštosios Mylios. Ten tada buvo daug didelių medžių, plačios aikštės, platus dangus ties žeme, kaip mėlynos užuolaidos.

Rinkinyje „Be tavęs“, tarp kitų puikių eilėraščių, buvo vienas: „Šauksmas“. Jo tekstą dabar pažįsta visa išėivija. Kompozitorius Bronius Budriūnas parašė „Šauksmui“ muziką. Atrodo, niekad dar nebuvo tokios našios, sukrečiančios poetės ir muziko kūrybinės simbiozės! Tekstas ir melodija. Tonų aistra susipina su žodžių skausmu. Tai daro kūrinių šedevrą, skirtu praradimo ir motiniškos meilės tramai...

— Sveikinu! — aš sušukau literatūros vakaro dalyvių minioj, spausdamas Alės Rutos ranką.

— Su kuo? — ji nustebo. Šis minčių ir prisiminimų srautas, surištas su jos jubiliejiniais metais, teatsako. Teatsako pilniau.

Lietuva ir JAV „Bicentennial“

Neplanuotu sutapimu vasario mėnesio pabaigoj žymioji amerikiečių Oceana leidykla JAV 200 metų nepriklausomybės sukakties proga išleidžia 180 puslapių, kietais viršeliais veikalą apie JAV lietuvius. Leidinio pavadinimas — „The Lithuanians in America — a Chronology and Fact Book“. Veikalo autorium yra jaunosios kartos istorikas ir publicistas dr. Algirdas Budreckis. Šiame veikle chronologine tvarka pateikiami faktai, pradedant lietuvių atvykimu į Ameriką ir baigiant 1975 metais. Ypač akcentuojamos JAV lietuvių pastangos kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės. Nemažą dalį leidinio apima įvairi dokumentinė medžiaga, liečianti JAV lietuvius bei jų organizacijas. Dedami įdomesnieji amerikiečių autorių pasisakymai apie lietuvių, jų charakterizavimas, JAV administracijos pareiškimai, Lietuvių Charta, statistika apie lietuvių, pateikiama bibliografija esamų leidinių anglų kalba.

Minimas leidiny's yra LB pastangų vaisius, sėkmingai sudominus tuo reikalu Oceana leidyklą. Veikalo paruošimo ir išleidimo išlaidas apmokėjo leidykla, LB apmokant technines išlaidas ir sutinkant nupirkti 250 veikalo egzempliorių. Tai dar vienas įrodymas, kad, tinkamai priėjus prie leidyklos vadovų, galima sulaukti finansinės paramos lietuviškos tematikos veikalam.

Radijo programos angliškai

Nepriklausomybės sukakčiai atžymėti JAV LB krašto valdyba yra paruošusi dvi radijo programas anglų kalba. Programų ilgis yra 30 minučių. Jos pirmiausia skirtos amerikietiškajai publikai. Jose pristatomos ne tik pagrindinės žinios apie Lietuvą, jos žmonių kančias, bet ir lietuvių tautos muzikinis lobis. Pirmoji programa yra populiariesnio pobūdžio, antroji — daugiau skirta klasikinę muziką transliuojančiom stotim.

Informacija amerikiečiam

LB informacinės tarnybos vadovė Aušra Mačiulaitytė-Zerr bendruomeniniam vienietam yra paruošusi pavyzdinę medžiagą kontaktavimui Lietuvos reikalų JAV prezidento, valstybės sekretoriaus, kongreso narių ir amerikiečių spaudos darbuotojų. Pateikti laiškų pavyzdžiai nurodo, kaip kreiptis į politinio gyvenimo varuotojus, prašant vedamųjų straipsnių, kaip parašyti laišką redakcijai ar paruošti komunikatą spaudai minėjimų reikalu. Taip pat yra paruoštas minėjimų rezoliucijų pavyzdys ir straipsnis, skatinąs JAV administraciją iš Sov. Sąjungos reikalauoti Helsinkio konferencijos sutarimų vykdymo, tinkąs būti panaudotas kaip vedamasis ar kaip kongreso narių pareiškimai. Lietuviai, galį talkinti amerikiečių kontaktavime, minėtą medžiagą gaus kreipdamiesi šiuo adresu: 708 Custis Rd., Glenside, Pa. 19038.

Vasario 16 proga JAV LB intensyviau veiklą pravedsi kongrese esančiom Lietuvos klausimu rezoliucijom. Ypatingas dėmesys kreipiamas į sen. C.T. Curtis, kongr. A. Bell ir kongr. M. Fenwick įneštas rezoliucijas.

LB Inf.

Žvejo laivas Kuršių mariose

KLAIPĖDA,

KLAIPĖDUŽĖ!

Sausio 15 prisimeni tą kraštą, kur nuostabioji Neringa su smėlio kopom, briedžiais, mažais žvejų kaimeliais, pušynėliais. Ten spindi Kuršių marios, iš kurių saulė teka. Anapus Neringos yra Baltijos jūra, pasiurpinusi bangas.

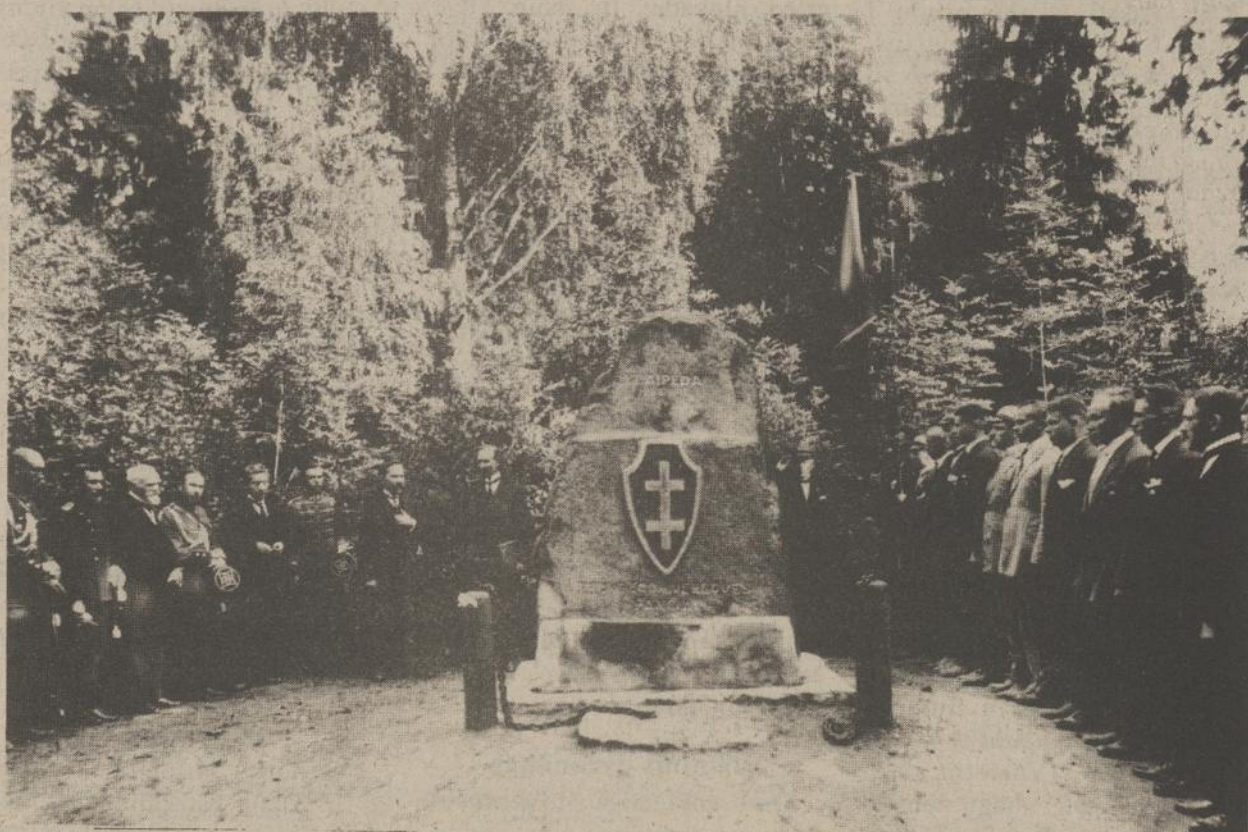
Rudenį sustoja čia tūkstančiai paukščių, keliaudami į šiltus kraštus. Atrodo, kad viskas pavirsta į natūralią gamtos stotį, kur paukščiai be bilytų, be leidimo atskrenda ir čia poilsiauja.

Miške čia matei ir briedžius, tuos vienišus karalius, kurie juda pamažu, išskėlė ragų vainikus.

Plaukia žvejų laivai. Ir kiek čia žuvų. Jų vardų net nežinau. Bet gerai pažįsti tris pagrindines žuvis — silkę, plekšnę, menkę.

-o-

Klaipėdos kraštą drauge su visa Prūsija buvo užkariavęs kryžiuočių ordinas. Prūsai visai

Šaulių paminklas Klaipėdoje. Ant paminklo parašyta — Klaipėda 1923.I.15. Apačioje po šaulių ženklą įrašyta „Trūko 500 metų vergovės pančiai“. Kairėje matyti prez. A. Smetona su karininkais ir ministeriais. Dešinėje — Klaipėdos žygio dalyviai — šauliai.

GERIAUSI LIETUVOS SPORTININKAI 1975

Vilniuje leidžiamas Sportas jau dvidešimtą kartą pravedė dešimties geriausių Lietuvos sportininkų metinius rinkimus. Skaitytajai balsavo už 10 iškilųjų (10 taškų už pirmą vietą, 1 taškas už 10 vietą). 1975 gruodyje atsiliepė 2237 skaitytajai, daug mažiau nei 1974, kai balsuoti išjudėjo 3872 asmenys.

Lapkričio pabaigoj laikraštis buvo paskelbęs 30 sportininkų apybraižas su nuotraukomis — jie garsino Lietuvos sportą 1975. Patėiktas trisdešimtukas skaitytojo nevaržė — į dešimties geriausiųjų sąrašą galėjo įrašyti bet kurį Lietuvos sportininką, kuris, anketos dalyvio nuomone, vertas būti dešimtuoke.

Sausio 1 laidoj Vilniaus Sportas paskelbė rinkimų duomenis. Dėl pirmosios vietos atkakliai kovojo irklotojas Vladas Česiūnas (geriausias Lietuvos sportininkas 1973 ir 1974) ir savignyso (judo) imtynininkas Česlovas Jazerskas. Iš pradžių dešimtuką priekyje žengė Jazerskas, vėliau jį buvo aplenkęs Česiūnas, betgi galutinė pergalė Jazersko, kuris surinko 20,840 taškų, o Česiūnas gavo 20,447 taškus.

Tolesnė rikiuotė: 3. irklotoja Genovaitė Ramoškienė su 14,355 tšk., 4. krepšininkė Angelė Jankūnaitė-Rupšienė su 14,337 tšk., 5. irklotojas Vytautas Butkus su 11,890 tšk., 6. irklotoja Eleonora Kaminskaitė su 7,721 tšk., 7. irklotojas Antanas Čikotas su 5,111 tšk., 8. sunkumų kilnotojas Bronius Mačernis su 5,093 tšk., 9. automobilininkas Stasys Brundza su 4,068 tšk., 10. automobilininkas Kastytis Girdauskas su 3,805 tšk.

Visų dešimties geriausių sportininkų pagal eilę neišvardino nė vienas anketos dalyvis. Anketos nugalėtoju pripažintas vilnietis S. Šukaitis, kuris vienintelis išvardino dešimtuokę visus į jį patekusius sportininkus, o pirmuosius aštuonis — eilės tvarka. Jis gavo Sporto redakcijos dovaną ir dešimties garsiausių sportininkų nuotraukas su autografais.

Kaip ir 1974, išrinktųjų tarpe 7 vyrai ir 3 moterys (1972 ir 1973 buvo po 4 moteris). Pagal sporto šakas, vėl pirmauja irklavimas — 5 atstovai (1974 buvo 3), toliau: automobilizmas — 2, krepšinis — 1, imtynės — 1, sunkioji atletika — 1. Nėra nė vieno žymūno iš lengvosios atletikos, plaukimo, stalo teniso ar šaudymo.

Iš 1974 dešimtuko liko 4 sportininkai: Jazerskas, buvęs tre-

Česlovas Jazerskas

čiuoju, Česiūnas, buvęs pirmuoju Ramoškienė, buvusi penktąja, ir Brundza, buvęs šeštoju.

Kuo jie pasižymėjo

Kaunietis Jazerskas 1975 trečią kartą iš eilės pasaulio meistris savignyso (judo) imtynių pirmenybėse.

Vilnietis Česiūnas taip pat aukštybėse — ketverius metus iš eilės pasaulio meistris — divietė kanoja (canoe).

Vilnietė Ramoškienė — bronzos medalis pasaulio pirmenybėse — akademinė vienvietė.

Vilnietė Jankūnaitė-Rupšienė — 1975 jau antrą kartą padėjo SS moterų rinkinei laimėti pasaulio krepšinio pirmenybes.

Kaunietis Butkus laimėjo sidabro medalį pasaulio irklavimo pirmenybėse — akademinės keturvietės yrininkas.

Kaunietė Kaminskaitė laimėjo bronzos medalį pasaulio irklavimo pirmenybėse — akademinė keturvietė.

Kaunietis Čikotas (akademinė aštuonvietė) — sidabro medalis pasaulio irklavimo pirmenybėse.

Šilutietis Mačernis — SS tautų spartakiados meistris sunkumų kilnojime (II pussunkis svoris).

Automobilininkai: vilnietis Brundza ir kaunietis Kastytis Girdauskas yra laimėję SS tautų spartakiados pirmenybes. Beje, Kastyčio brolis Arvydas Girdauskas taip pat iškilus vairuotojas, kaip ir Vikis Oleka (abu SS tautų spartakiados nugalėtojai), ir jie visi buvo įtraukti į siūlomų 30 sportininkų sąrašą.

O dabar pabūkime su geriausiu Lietuvos sportininku Jazersku Naujųjų metų išvakarėse (iš V. Saulio reportažo "Šito vakaro žavumas" Vilniaus Sporte).

Taip laukiamas tas vienintelis vakaras. Visose šeimose. Namų šiluma traukia į būrį brolius ir seseris, anūkus ir senelius. Toli-moje pamiškės trobelėje ar moderniame didmiesčio bute nuotaika ta pati — naujametinė. Malonu tėvams, kai atvyksta jų vienintelis ar vienintelė, bet dar smagiau, kai sueina sūnūs kaip ažuolai, dukros kaip liepos.

Gerbiamos tradicijos ir Jazerskų šeimoje. Ir šiemet čia Naujuosius metus sutiko visi. Tėvai neslėpė džiaugsmo: gražūs vaikai suaugo... Patys jauniausi dvynukai Laima ir Valdas — jau abiturientai. Vaclovas sukūrė šeimą, o vyriausias Česlovas jau ir savo atžalas augina. Gražūs anūkėliai — baltaaplaukis Dainius, dvynukės Greta ir Jurgita smalsios, vikrios, drąsios. Senelių numylėtinės — čia joms viskas leidžiama, jos čia jaučiasi didesnės šeiminių, nei savo namuose.

Dainiu šešeri metai, ir jis taip sako apie savo tėvą: "Man labai patinka, kai su tėveliu einame imčių... Bet aš dar pagalvosiu, ar būti imtynininku. Krepšininkas dažniau rodo per televiziją."

Česlovo motinai Elenai visi vaikai — kaip pirštai, vienodai brangūs, vienodai skauda širdį dėl jų: "Nenorėjau, kad jis lankytų imtynes. Man tai atrodė baisus sportas: dar išsukinės rankas, nulaus kojas. O dabar patenkinta, kad ir Vaclovas nuėjo paskui Česlovą. Abu užsiėmę, nelieta laiko dykinėti, blogiems sumanymams. O juk ne vienas jaunas vaikinys nuo dyko buvimo nuėjo klystkeliais. Ir dar džiaugiuosi, kad maniškiai mėgsta muziką, dainuoja..."

Tėvas Jonas daug nekalba: "Tvirti užaugo sūnūs — ir savęs neleis skriausti, ir už kitą užsisos. Ir geros širdies... Kiekvienam tėvui malonu, kai sūnus išgarsina pavardę po visą pasaulį."

Česlovo žmona Roma pasakė, kad ji nieko negali pridurti, gal tik tai, kad galėtų rečiau važinėti, o tai vaikai dažniau mato tėvų nuotraukose nei namuose.

Jazerskų bute tradicinė šventė — sutinkami Naujieji metai. Atsipalaidavęs nuo rūpesčių (gruodžio pabaigoj grįžo į Kauną iš varžybų Vengrijoje), geriausias Lietuvos sportininkas kilnoja į viršų dukreles, pasakoja sūnui apie savo keliones, dainuoja su namiškiais, groja gitara. Šypsosi tėvai, broliai ir sesuo, didžiausia žmona ir vaikai — jei Česlovas namuose — bus linksma, šventė nesibaigs ilgai. Toks įsimintinas, žavus vakaras.

K. Čerkeliūnas

Baltimorės žinios

Šv. Vardo draugijos 50 vyrų ir jaunuolių sausio 11 per 8:30 v. mišias buvo apdovanoti ištikimybės dovanom. Mišias aukėjo draugijos dvasios vadas kun. A. Dranginis, dovanas įteikė prel. L. Mendelis.

Gordonas ir Eleonora Matulioniai, gimę ir augę Baltimorėje, sausio 2 grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje. Jie abu dalyvauja lietuviškame gyvenime ir parengimuose. Gordonas dainuoja bosu vyrų chore. Savo draugiam choristam jis pasakojo apie kelionės įspūdžius ir apie žuvimą.

Lietuvių melodijos radijo valandos metinis vakaras bus sausio 17, šeštadienį, Lietuvių svetainės salėje. Pradžia 8 v.v. Veiks bufetas su gėrimais ir valgiais. Šokiams gros geras orkestras. Lietuvių melodijos valandėlėi suėjo 27 metai, kai ji Baltimorės lietuviams teikia lietuviško gyvenimo žinias. Valandėlė vadovauja A. Juškus ir K. Laskauskas. Dalyvaujant šiam vakarui, paremsime pačią valandėlę ir paskatinsime vedėjus tęsti šį gražų darbą. Bilietų bus galima gauti prie durų.

Lietuvių svetainės šėrininkų metinis susirinkimas bus sausio 25, sekmadienį, lietuvių svetainės kambaryuose. Visi nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Bus padaryti apyskaitiniai pranešimai, renkami direktoriai ir aptariamai veiklos planai.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balias bus vasario 8 Šv. Alfonso salėje. Be jautienos bus ir kitų valgių. Loterijoje bus įvairiausių laimėjimų. Šokiams gros Music Makers orkestras. Pradžia 1 val. popiet, baigsis 6 v.v. Bilietus prašom įsigyti iš anksto. Jų galima gauti klebonijoje ir pas draugijos narius. Prie durų bilietų nebus galima įsigyti. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai.

Jonas Obelinis

DUNDALK, MD.

Malūnas kalėdiniam festivaly. Baltimorės priemiesty Dundalk gruodžio 6 ir 7 įvyko įvairių tautybių kalėdinis festivalis. Lietuviai ten irgi buvo atstovaujami. Buvo šiaudinuokis papuošta Kalėdų eglutė, padengtas kūčių stalas, gintaro ir tauntino meno paroda. Be to, E. Okienė demonstravo juostų audimą, o K. Česonienė rodė, kaip ant medžio lentelės išdeginami tautiniai raštai.

Programą atliko tautinių šokių grupės. Šeštadienį, gruodžio 6, šoko mažųjų grupė Ratelis, o

Sao Paulo lietuvių ansamblis Nemunas dalyvavo japonų kultūros draugijos tarptautinėje vakarieneje. Ansamblis buvo apdovanotas taure, nes folkloro šventėje, kurioje dalyvavo 10 tautų, lietuviai laimėjo pirmą vietą.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS DARBAI PRADEDA ĮSIBĖGĖTI

Iki penktosios tautinių šokių šventės dar beveik metai, tačiau plačios sudėties šventei ruošti komitetas, vadovaujamas Br. Juodelio, pradėjo darbą visa plotme. Jau sudarytos įvairios komisijos, vykdančios paruošiamuosius darbus.

Paskutiniame komiteto posėdy buvo aptarta eilė klausimų ir darbų, kurie vykdytini jau dabar.

Komiteto pirmininkas pasiūlydavo tautinių šokių kursų Dainavoj sėkme, pažymėdamas jų didelę naudą grupių vadovams. Kursus ruošė Tautinių Šokių Institutas. Dalyvavo 90 asmenų, jų tarpe ir viena atstovė iš Venecuelos.

Dail. J. Daugvila informavo apie salės dekoravimą ir pažadėjo gruodžio mėn. pateikti išlaidų samatą. Komitetas nutarė paruošti visom tautinių šokių grupėm vienodus plakatus; tuo pasirūpinti paprašytas dail. J. Daugvila.

Tautinių šokių šventės metu numatomas iškilmingas McCormick Place banketas, kurio metu bus pagerbti tautinių šokių mokytojai ir jiems bus įteikti specialūs diplomai-pažymėjimai.

Šventės programoj tautinius šokius palydės Z. Lapino ansamblis, kuris atvyks iš Kanados. Pirmininkas pateikė ansamblio vadovo kelionės išlaidų samatą — 2,400 dol. kurią komitetas provizoriškai priėmė.

Registracijos komisijos pirmininkė J. Krutulienė pažymėjo, kad registracijos komisija darbus pradės tuoj po jaunimo kongreso, atseit ateinančių metų pradžioj.

Bilietų paruošimo ir platinimo komisijai vadovauja V. Šilas. Nutarta bilietų platinimą pradėti iš anksto, kovo ar gegužės mėn.

Labai svarbus ir atsakingas lėšų telkimo komisijos darbas. Visų tautinių šokių švenčių metu būdavo telkiamos lėšos, renkant aukas ar ruošiant tam tikslui specialius renginius. Nuo tų sunkumų nėra laisva ir penktoji tautinių šokių šventė. Lėšų telkimo komisijai vadovauja dr. D. Giedraitis. Posėdy jis painformavo, kad ateinančių metų gegužės 1 Beverly Country Club bus ruošiamas specialus lėšom telkti banketas. Už lėškę vienam asmeniui — 50 dol. Gal kai kas sakys, kad tai didelė suma. Bet komisija tikisi sulaukti svečių iš įvairių profesijų.

Šventę norima išpopuliarinti ir amerikiečių tarpe. Juo labiau,

sekmadienį — Baltimorės-Washingtono grupė Malūnas. Pastaroji atliko šiuos šokius: Ūsaininką, Kepurnę, Pakeltkojį, Mergaičių audėję; savo programą baigė visų mėgstamu Malūnu. Tai buvo paskutinis grupės tų metų pasirodymas.

Idomus buvo festivalio programos pranešėjas latvis Peter Alumas. Jis gražiai išaiškino žiūrovams lietuvių meną, šokius ir jų prasmę.

Festivalio lietuvių skyrių suorganizavo lietuvių komitetas, kurį sudaro Kęstutis Česonis, Algis Grintalis, Kristina Česonienė ir Elena Okienė.

Nerimantas Radžius

kad ateinančiais metais JAV mini 200 metų nepriklausomybės sukaktį. Tikimasi, kad į šventę atsilankys aukštieji JAV valdžios žmonės tiek iš Washingtono, tiek iš Illinois valstijos bei Chicagos. Šventės propagavimu amerikiečių spaudoj uoliai rūpinasi jaunas daktaras K. Jucas.

Posėdy pranešimus padarė salės tvarkymo komisijos pirmininkas J. Paronis, pirmosios pagalbos komisijos pirmininkas dr. R. Povilaitis ir jaunimo susipažinimo vakaro komisijos pirmininkė S. Bacevičienė.

Galina Gobienė, programos direktorė, jau dabar gyvena rūpėdžiu, kad visos užsiregistravusios tautinių šokių grupės gerai paruoštų repertuarą, ir tuo užtikrintų šventės grožį meniniu atžvilgiu. Ji turi didelius sugebėjimus atskleisti šokyje grožį ir grupių jungtyje šventę padaryti žaismingą, meniškai vertingą.

Iš komiteto nuotaukų galima spręsti, kad ir penktoji tautinių šokių šventė bus didinga ir gausi svečių bei šokėjų skaičium.

Jurgis Janušaitis

DR. PETRAS VILEIŠIS IŠVYKO Į AFRIKĄ

Dr. Petras Vileišis, gyvenąs Waterbury, Conn., išvyko į Afriką, kur tyrinės industrines galimybes. Šią jo kelionę finansuoja keletas šveicarų ir amerikiečių. Pirmą važiuoja į Kamerūną, Vakarinę Afriką. Kelionėje išbus tris savaites.

Bus ieškoma, kur galima suorganizuoti naujus industrijos vietus, panaudojant Afrikos medžiagą, Afrikos darbą ir amerikiečių technologiją bei įrengimus. Specialiai bus ieškoma galimybių Connecticuto valstijos industrijai.

Šiai kelionei jis buvo parinktas dėl to, kad turi gerą patirtį praveisti sunkias derybas ir moka dešimt kalbų.

Grįždamas sustos Romoje, Pariziuje, Londone.

Apie šią jo kelionę rašė Waterburio dienraštis ir pažymėjo, kad jis yra buvęs Lietuvos diplomatas.

SVARBUS PRANEŠIMAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ VADOVAMS

Vyriausia Vosios tautinių šokių šventės vadovė Galina Gobienė praneša, kad grupės, kurios iki 1976 m. sausio mėn. 20 dienos negrąžins jai anketų, bus laikomos kaip nedalyvaujančios šokių šventėje ir joms nebus paskirti kvadratai. Šis paraginimas paskutinis. Kad būtų palengvinamas vyr. vadovės darbas ir kad nebūtų kokių nesusipratimų, prašoma į šį paraginimą kreipti dėmesį.

— Prof. Juozo Brazaičio minėjimas Detroit, Mich., įvyks sausio 25 Kultūros Centre. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. Juozas Girnius. Taip pat kalbės dr. Adolfas Damušis. Bus rodomas A. Kezio, SJ, pagamintas filmas apie velionį. Ruošia iš organizacijų atstovų sudarytas komitetas.

IŠ VISUR

— Prof. dr. Paulius Rabikauskas, S.J., buvęs Gregorianum popiežiškojo universiteto istorijos fakulteto dekanas Romoje, gruodžio mėn. išrinktas to universiteto vicerektorium. Verta pastebėti, kad tai pirmas toks lietuvių jėzuito poaukštis ne tik šiame, bet ir kituose užsienio universitetuose. Be to, šiais metais jis paskirtas to paties universiteto istorijos fakulteto leidžiamo žurnalo Archivum Historiae Pontificiae redaktorium. Žurnale spausdinamos su popiežių istorija susijusios studijos. Jis taip pat yra suredagavęs Didž. Lietuvos Kunigaikštijos vyskupų relacijų I-ji tomą ir baigia redaguoti II-ji.

— Kun. Simonas Morkūnas iškėlė mintį įsteigti Lietuvių Katalikų Akademijos Fondą ir sutelkti galimai daugiau lėšų, bent 200,000 dol. Akademija yra pramačiusi plėsti ALKOS muziejaus patalpas ir išleisti daug knygų. Kun. Morkūnas siūlo minti parėmė ir 1000 dol. auka. Dr. Antanas Čerskus ir kun. dr. Paulius Ragažinskas atsiuntė po 500 dol. knygai "Panevėžio vyskupijos istorija" išleisti.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos dešimtas suvažiavimas numatytas suaukti 1976 lapkričio pabaigoj — Padėkos dienos savaitgalį. Pasiruošimo darbai vadovauja Detroito L.K.M. Akademijos židinio pirmininkas prof. dr. Justinas Pikūnas, padedamas kitų to židinio narių.

— Ryšium su Sergei Kovaliovo byla, spręsta Vilniaus sovietų teisme, laikraščiai, radijas, televizija labai iškėlė Lietuvos vardą Italijoje. Minėdami Kovaliovo bylos perkėlimą į Vilnių, laikraščiai palietė ir Lietuvos istoriją — praeitį ir dabartį. Pažymėjo ir dabartinę Lietuvos okupaciją bei rezistencinį judėjimą. Laikraščiai pabrėžia, kad naudojasi italų kalba leidžiamo "Elta-Press" biuletenio medžiaga. Biuletenį redaguoja prel. V. Mincevičius Romoje. (E)

— Kun. dr. Andriaus Baltinio parašyta vysk. Vincento Borisevičiaus monografija išspausdinta prieš pat Kalėdas. Po švenčių pradėta siuntinėti nariam ir prenumeratoriam. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje. Dabar spausdinamos šios knygos: Suvažiavimo darbai, IX tomas, L.K.M. Akademijos metrašio VI tomas, prof. dr. A. Salio raštų I tomas (redaguotas tas prof. dr. P. Joniko).

— "National Catholic Register", plačiai skaitomas JAV katalikų savaitraštis, sausio 11 išspausdino gražų reportažą apie persekiojimus okupuotoj Lietuvoj ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Katalikų žinių agentūrai žinias specialiai suteikė kun. Kazimieras Pugevičius, dalyvaujamas Fairfield, Conn., universiteto surengtame simpoziume, kuriame buvo svarstyti žmogaus teisių klausimai.

— Rašytojas Andrius ir Ona Mironai iš Los Angeles, Calif., persikėlė į naują buveinę ir sveikina Atlanto pakraščio pažįstamus. Jų naujas adresas: 821 Caminito del Sol, Carlsbad, Calif. 92008.

— Ansonia, Conn. — Vakarienių lietuvių kalbos kursų antroji sesija prasidės sausio 20. Registracija buvo sausio 12 ir 13 toj pačioj gimnazijoj Lietuvių kilmės amerikiečiai kviečiami pasinaudoti šiais kursais, kuriuose lietuvių kalba mokoma lietuvių kultūros kontekste. Kursantai supažindinami su Lietuvos istorija, tautosaka, tautodaile ir einamaisiais lietuvių reikalais. Mokoma ir lietuviškų liaudies dainų. Kaip ir praėjusiais metais, veiks dvi klasės, kurias mokslys dr. E. Vaišnienė ir G. Ivaškienė.

— Spaudos balių rengia Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba sausio 24 Chicagoj, Martinique restorano pokylių salėj. Meninę programą atliks muz. A. Jurgučio vadovaujamas ansamblis.

MARTIN LUTHER KING MEMORIAL
WE JOIN IN HONORING THE
MEMORY OF A GREAT AMERICAN
AND THE PRINCIPLES FOR
WHICH HE STOOD
DIME SAVINGS BANK OF
WILLIAMSBURG
Williamsburg Bridge Plaza
Brooklyn, N.Y.
782-6200

HAPPY NEW YEAR
MINI FLEA MARKET
309 CHURCH AVE
FROM 1 TO 4:30 TABLES AVAILABLE DAILY
WEEKLY MONTHLY
FOR INFORMATION CALL 212 436-9108

SEASONS GREETINGS
WILLIAM M. TROYAN INC.
RETIREMENT FUNDS
44 Broadway, Freehold, N.J.
Call 201 431-5454

SEASONS GREETINGS
ERMA'S BEAUTY SALON
228 LAFAYETTE STREET NEWARK, N.J.
WHERE MEN ARE RARE AND WOMEN ARE
WELL DONE. PHONE (201) 344-9620

SEASONS GREETINGS
T.G. NEIL GRAND
HARDWARE INC.
338-340 Grand Street
Paterson, N.J.
Call 201 684-1411-2

SPORTAS

Krepšininkai vėl laimi

Pasikeitus tvarkaraščiui, per eita sekmdienį New Yorko LAK jaunieji žaidė rungtynes prieš Our Lady of Grace komandą, su kuria jau pirmam rate buvo rungtyniauta. Tada mūsiškiai laimėjo tik keturių taškų skirtumu (42:38). Šį kartą, žaisdami pilnu sąstata, mūsų krepšininkai turėjo lengvą pergalę. Pirmas ketvirtis 21:8 mūsų naudai, o puslaikis 33:15. Trečiam ketvirty mūsiškiai kiek atleido spaudimą, bet priešininkas nebeįstengė pasivyti. Prieš rungtynių galą žaidė mūsų atsarginiai irgi pasirodė verti ovacijų. Naroniui atsisėdus pailsėti, saugas Gvildys perėmė vadovavimą, o Česnavičius ir Janušas rinko taškus. Vienpusiškos rungtynės baigėsi 64:33 pasekme. Šimkus, įmetęs keturias baidas ir aštuonis metimus, uždirbo 20 taškų. Birutis 11, Matulaitis 10, Česnavičius 9, Naronis 8, Janušas 4, Lora 2 ir Gvildys 0. Gražus būrelis lietuvių žiūrovų turėjo progą su malonumu stebėti mūsų jaunųjų žaidėjų pastangas. Po šių rungtynių lietuvių komanda, su 7:2 laimėjimu

santykiu, pretenduoja į antrą vietą CYO lygos pirmenybėse.

Kitos rungtynės vyks šį ketvirtadienį, 7:30 val. vak. K. Židinyje, prieš Miraculous Medal komandą. Šį sekmadienį, sausio 18, 7:15 val. vakaro mūsiškiai žais Resurrection-Ascension salėje, kuri yra Eliot Ave., prie pat Woodhaven Blvd. Įėjimas iš 61st Rd.

-0-

Pereitą šeštadienį kai kam teko stebėti college krepšinio rungtynes televizijoje, kai žaidė Providence ir Luisville komandos. Čia ypač gerai pasireiškė newyorkietis Misevičius. Jis įmetė 11 taškų ir vadovavo visai Providence komandai. Už vispusiškai puikų žaidimą Misevičius buvo išrinktas "the star of the game" ir ta proga turėjo pokalbį su televizijos programos vedėjais. Rodos, dar visai neseniai (1974) Misevičius su 40 taškų finale prieš Bostoną padėjo New Yorko LAK vyrų komandai laimėti lietuvių krepšinio meisterio titulą, o dabar jo vardas jau universiteto žaidėjų žvaigždžių tarpe. Mokyklų jam dar liko žaisti 2 metai, o po to Misevičiaus pavardė gal nuskambės ir profesionalų eilėse.

Alg. Š.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— 14-metė tvilietė M. Čiburdanidze su 18-mete maskviete Achšarumova laimėjo tarptautinį turnyrą Tbilisyje; abi surinko po 8.5 taško iš 12 galimų.

— Kaunas įveikė Vilnių 27.5-20.5. Kauno vyrai pelnė 16.5-11.5, merginos 3.5-1.5 ir vėlkinai 5.5-4.5, tik Vilniaus moterys laimėjo 3-2. Vilnius pasidžiaugė, kad jų D. Lapienis pirmąjį lentos nugalėjo Lietuvos čempioną A. Butnorių.

— Lietuvos šachmatų federacijos prezidentas išrinkti H. Puskunigis, A. Butnorius, V. Andriusaitis ir kiti.

— Bostono tarplubinė sausio 9 Brocktono šachmatų klubas įveikė So. Bostono LPD šachmatininkus 4-1. Tašką mum pelnė tik vienas Kazys Merkis, įveikęs savo oponentą B. Weddletoną.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE IEŠKOMI ASMENYS:

Černiauskas, Pranas, Kazio sūnus, gimęs 1927 Gražuliuose, 1944 išvykęs Vokietijoje ir 1949 gyvenęs 3327 West LeMoyne St. Media, Pa.

Cyrylius, Gedmintas, Antano s., gimęs apie 1900, gyvenęs Brazilijoje nuo 1928 ir 1950 gyvenęs Sao Paulo, Alameda Cleveland, 265.

Daunys, Domininkas, Pranas, Stanislovas ir jų sesuo, kilę iš Zabikų km., Papilės vl., Šiaulių apsk., vaikai Domininko.

Diktanas, Leonas, gyvenęs Brooklyn, N.Y.

Jasūnas, Antanas, gyvenęs Worcester, Mass., Vernon gatvė.

Jatkaukaitė, Marytė, Juozo d., gimusi 1930 Brooklyn, N.Y.

Piliponis, Juozas, apie 70 m. amžiaus.

Pipirienė, Izabelė, po antro karo atvažiuojanti iš Vokietijos į JAV, gyvenusi Chicagoj.

Šliupaitė, Antanina, Juozo d., gimusi 1923 Gruzdžių val., gyvenusi Vokietijoje.

Stumbras, Jonas, kilęs iš Čižiūnų km., Daugų vl., Alytaus apsk.

Šulskis, Kazys, gim. 1920 kovo 15, Čyžiškių km., Užpalių vl., Utenos apsk., 1942 buvo paimtas į vokiečių kariuomenę.

Ylonytė, Ona, apie 75 m. a., buvusi Ukmergės apsk. valdybos sekretorė, 1944 gyvenusi Vokietijoje.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

Ekskursija į Lietuvą ir Varšuvą 1976 birželio 21 ir rugsėjo 6, 15 dienų kiekviena. Informacijai kreiptis: GINTARAS TOURS MR. P. LASAUSKAS 11 Wellesley St. MAPLEWOOD, N.J. 07040 Tel. (212) 254-8779 (NYC) (201) 761-5472 (namų)

APLANKYKITE SCHRAGER'S

importuotų ir vietinių BALDŲ parodą

Čia Jūs rasite PIRMOS RUŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS ŽEMŲ KAINŲ didelį pasirinkimą SCHRAGER'S

Salonų komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufetai, atverčiamos sofos, foteliai, atlošiami foteliai, taip pat kilimai, lempos, matracai vieniški baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.) New York City Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antradienį ir šeštadienį iki 6 val. (Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

N. Y. SKAUTAMS REMTI KOMITETAS Kviečia praleisti 1976 VELYKŲ ATOSTOGAS

WALT DISNEY WORLD FLORIDOJE

NUO BALANDŽIO 19 IKI 23 DIENOS

J kellonės kainą įsiskaity:

1. Kellonė lėktuvu, Solage viešbutyje nakvynė ir asmenų bei bagažo pervežimas iš aerodromo į viešbutį ir atgal.
2. Dvi dienos Walt Disney World parke, įskaitant 16-kos paviljonų lankymą.
3. Viena diena Cypress Gardens, įskaitant kėlionę ir įėjimo mokestį.
4. Viena diena Cape Kennedy Space Center, įskaitant kėlionę ir įėjimo mokestį.
5. Visi takai ir patarnavimo mokesčiai (tips)

KAMBARYS DVIEM PO 234.50 ASM.

KAMBARYS VIENAM 274.50 ASM.

VAIKAI IKI 12 METŲ po 169.50 ASM.

REZERVUOKITE VIETAS. SIUSDAMI 25 DOL. KIEKVIENAM ASMENIUI. ČEKIS RAŠOMAS:

LITHUANIAN SCOUTS ASS'N., INC.

ADRESAS: VYTAUTAS KULPA
84-01 101 St.
Richmond Hill, N.Y. 11418

Sekantis 100 dol. mokestis siunčiamas iki 1976 sausio 19 dienos. Paskutinis kėlionės mokestis turi būti gautas ne vėliau 1976 kovo 10.

(Kėlionės atsakymai priimami iki šešių savaičių prieš išvykimą be pabaudos)

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamieji, Philadelphia's ateitininkų sendraugis skyrius, labai vertindamas Darbininko reikšmę išsivijojus lietuvių spaudos nelengvą finansinę padėtį, skiria Darbininkui iš savo kuklių lėšų \$10.00 auką.

Su geriausiais sėkmės linkėjimais

Genovaitė Maciūnienė
Philadelphia's ateitininkų sendraugio valdybos išdininkė

Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja už šią auką.

Aidai — vienas geriausių kultūros žurnalų išsivijoj. Ar juos prenumeruoti?

A Thing Of Beauty Is A Joy Forever
MAKE YOUR DREAM HOME COME TRUE
Home Improvements By
HAWTHORNE Construction Corp.
Specializing In: • Bathrooms • Kitchens • Fireplaces • Basements • Garages • Dormers • Siding, Etc.
Serving All L.I. All work fully guaranteed!
Lic. #1009
CALL COLLECT Daily & Sun.
516 472-3664
24-Hour Service

SUNNYDALE HOME FOR ADULTS
A LOVELY VACATION HOME
A beautiful inviting Home Away from Home for Senior Citizens. Recreation, private rooms available. 24 hour service. Nurse on duty. Special diets. Weekly rate or monthly rates. German cooking. Licensed by N.Y. State
809 STUART AVE., MAMMARONECK, N.Y.
DAYS: 914 OW 8-2824; EVS. 914 OW 8-9472

RAISE MONEY! IDEAL FOR FUND RAISERS, CLUBS, SCHOOLS REAL MONEY MAKER
In 13 bi-centennial states. An excellent opportunity to make extra money selling outstanding bi-centennial items, including unique License Plates. Must have patriotic motivation. Call or write: RODGERS CO., 29-38 Lodi St. Hackensack, N.J. 07601.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

CAPITAL HOME IMPROVEMENT
EXPERT ROOF REPAIRS GUTTERS AND LEADERS ROOFING AND SIDING FOR HOMES COMMERCIAL & INDUSTRIAL PLACES — CALL 212 939-0636

Bacarella General Contractor
CARPENTRY, ALL TYPES FINISHED Basement, Remodel Stores Etc. & Repairs Cement & Brick Work
Reasonable Rates, LIC. No. 736507
(212) 539-2907

A. ROBERT & SON PAINTING
Interior exterior expert paperhanging we sell wallpaper all types free home shopping service
CALL (212) 898-7587

LEONARD SYLVIA
Whaling Museum Super Shell
95 Union Street
New Bedford, Mass. (996-9369)
We Specialize in Engine Rebuilding

TRUMPAL IR AIŠKIAI — KURLITAS GALI JUMPATARNAUTI?

Investuojant, taupant, perkant ar parduodant namus, apdraudžiant, keliaujant, visuose finansiniuose reikaluose. KUR LITAS NEGALI JUMPADĖTI? Dar nebuvo tokio atsitikimo, bet vienok kreipkitės, ir mes prisipažinsime, kur ne mūsų sritis.

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Str., Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) 441-6799

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, New York 11418
Tel. (212) 846-1650

V.W. Engines Perfectly Rebuilt in my Own Shop Engines Guaranteed Satisfaction Guaranteed and the Price is Right Call 788-5910

CAPRI AUTO SCHOOL
239 Sand Lane
South Beach, Staten Island
BEGINNERS, ELDERLY & NERVOUS DRIVERS
FREE PICK UP IN BROOKLYN & QUEENS
AREA TELE: 212 448-6407 OR 729-8650

WHEATLY HEIGHTS SERVICE CENTER
GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRES BATTERIES & ACCESSORIES STRAIGHT PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y.
TELE: (516) 643-9610 ASK FOR JOE

QUICK MOVERS
Household and Commercial
Realistic estimates Reasonable rates Insured 673-5341

JELAINE'S SKIN & BEAUTY SALON
FACIAL TREATMENTS FOR ALL SKIN TYPE PROBLEMS ELECTROLYSIS MANICURES MAKE UP WAX METHOD PEDICURES COSMETICS BODY MASSAGE FOR WOMEN ONLY SCALP TREATMENTS HAIR STYLING FREE ANALYSIS CONSULTATION BY APPT. 77-08 164 STREET FLUSHING, N.Y. 998-1184

DOMESTIC HELP: We specialize in reliable house-keeping services. All personnel trained and experienced. Full and part time hours available. Call for information: COMMUNITY HOUSE-HOLD CARE. 875-6122. (J1)

HAPPY TALK TRAVEL INC.
"START YOUR HONEYMOON HERE!" FOR THAT VERY SPECIAL OCCASION LET US MAKE YOUR PLANS TO ANY DESTINATION YOU WISH!
2103 BELLMORE AVE., BELLMORE
(516) 785-7455

BRIDAL SALONS LA COUTURE BOUTIQUE LTD.
RESIDENT BRIDAL CONSULTANT
ONE OF OUR STORY BOOK WEDDING GOWNS WILL SEND YOU UP THE AISLE RADIANT AND HAPPY. YOUR ATTENDANTS AS WELL 169 MAIN STREET COLD SPRINGS HARBOR (1 FLIGHT UP) (516) 892-4577

IN MERRICK SEE TRAVEL A PLENTY
"WORLD WIDE TRAVEL PLANNING"
2221 JERUSALEM AVE., MERRICK (516) 785-0022

DI LORETO'S FLORIST
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS EXCLUSIVE DESIGNS AT MODERATE PRICES SPECIALIZING IN WEDDINGS FUNERALS TROPICAL HOUSE PLANTS OPEN 7 DAYS GREENHOUSE ON PREMISE 358-1636 57-24 184 ST. FLUSHING NEW YORK

RECOMMENDED ROOFING
We Are Specialists
In Shingling & Flat Roofing for Homes
Call 526-8466

CONTEMPORARY INTERIORS
MFGS. OF WINDOW & SHUTTER TREATMENTS SLIDING DRAPERY PANELS LOUVERS HAND CARVING SHOP AT HOME SERVICE
3071 CROSBY AVE. BKLYN.
CALL (212) 373-0535

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD MAYVILLE, O.P. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5867 CAPEMAY COURT HOUSE

AUTHENTIC PAINTING
INTERIOR. PAPER HANGING FREE
ESTIMATE FULLY INSURED, N.Y.LIC. 692-973
LOW RATES 24 HR. SERV. 847-1300

EXPERT ROOF REPAIR
Gutters & Leaders, Aluminum Trim.
Roofing & Siding Call. 939-0636

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124 — 7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-6885
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	CR 2-6387
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quacy Court	609-585-4867

BROCKTON, MASS.

1000 dol. Balfui

Brocktone veikia daug lietuviškų organizacijų, bet stipriausiai konkrečiais darbais lietuviškoj veikloj reiškiasis tik bendrinės: Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, Lietuvių Bendruomenės apylinkė ir Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius. Kiekviena šių organizacijų atlieka savo srity pasigėrėtinus darbus. Tai nuopelnas daugiausia tų asmenų, kurie jom vadovauja.

Praėjusiais metais vykdytas Balfio rudens vėjus čia baigtas gražiais rezultatais. To vėjus pagrindū sudarytas ir Balfio centrui pasiūstas tūkstantis dolerių. Tai vietos skyriaus įnašas bendriem šalpos reikalams. Į tą sumą neįeina nario mokesčiai, kuris siunčiamas atskirai.

Kai kitose lietuvių kolonijose kiekvieno vėjus pagrindą sudaro aukos, tai čia vėjus paprastai atsiremia į specialų banketą šalpos reikalams, o aukos yra lyg to banketo papildymas. Toks banketas surengtas lapkričio 22 Sandaros salėj. Iš jo gryo pelno gauta 685 dol., o aukų — 315 dol. Tuo būdu sudaryta minėtoji suma, kuri pasiūsta centrui.

Banketo reikalams įvairias gėrybes aukojo: A. Sužiedėlienė, J.A. Baškauskai, St. I. Eivai, V. Kazakaitis, O. Kašėtienė, Sandaros klubas, Kazimiero klubas. Pinigais aukas skyrė: \$200 — J. Kairys, Fitzmaurice Motor Sales savininkas; \$20 — V. Kazakaitis, Lithuanian Village savininkas; po \$15 — E.R. Janulaičiai, V. Eikinas; po \$10 — A. V. Baruliai, V.B. Sužiedėliai, D.W. Miles; po \$5 — J. Jakulis, A. Griauzdė, F. Janonis, P. Ausiejus, E. Grize, E. Sužiedėlis, A. Deringas.

Skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visom minėtom organizacijom, verslininkam ir atskiriem asmenim už jų aukas gėrybėmis ir pinigais, o taip pat visiem tiem, kurie savo darbu prisidėjo prie banketo sėkmingumo. Ypač daug triūsą įdėjo pagrindinės šeimininkės: Eikininė, Gofensienė, Jukštienė, Juknevičienė. Jų ir jų talkininkių sumanumo dėka banketas praėjo tokiu dideliu pasisekimu. Padėk jom, o taip pat visiem kitiem banketo talkininkam.

Šiuo metu Balfio 72 skyriaus valdybą sudaro: M. Gofensas — pirmininkas, A. Sužiedėlienė — vicepirmininkė, M. Klimas — išdininkas, A. Jukštas — sekretorius.

Išskirtinu Balfio darbų rėmėju yra J. Kairys, Fitzmaurice Motor Sales savininkas. Jis kasmet skiria Balfio reikalams po kelis šimtus dolerių. Tai gražus pavyzdys kitiem mūsų verslininkam. Savu keliu, kaip banketo programos vedėjas P. Viščinis pažymėjo, būtų gražu, kad visi lietuviai prisimintų J. Kairį ne tik tada, kai reikia aukų, bet taip pat ir tada, kai reikia įsigyti automobilį. Juk ranka mazgoja ranką.

J.K.

Maironio lituanistinės mokyklos pagalbinės klasės mokiniai (kurie mažiausiai moka lietuviškai) deklamuoja eiles tos mokyklos kalėdiniame vakare. Nuotr. P. Bivainio

KEARNY, N.J.

Gintaro vakare bus paminėta Vasario Šešioliktoji

Čia esanti vyčių 90-oji kuopa yra gana veikli ir ryžtinga. Ypač toj veikloj reiškiasi Elena Nakrošienė, Genevieve Mazur (parapijos vargonininkė), Ruth Hryszko, Dorothy Staškus, Eleonora Rokas, Ona Klem ir Stephanie Gelčius. Iš jų sudarytas ir komitetas ruošti šiemetiniam gintaro vakarui.

Jau eilė metų kuopa ruošia savo tradicinį gintaro vakarą, bet šiemet jis bus įspūdingesnis ir tautiškesnis, susijęs su Vasario Šešioliktosios paminėjimu.

Vakaras įvyks vasario 15, sekmadienį.

Tą rytą bus pamaldos, vainiko uždėjimas ant tautinio kryžiaus, esančio šventorių, tautinės mūsų vėliavos iškilimas miesto aikštėje. Vakare Lietuvių Katalikų Bendruomenės centro salėj bus akademija. Bus prisiminta žodžiu Lietuvos praeitis, pašotti tautiniai šokiai, kuriem vadovaus E. Nakrošienė, o vargonininkė G. Mazur atliks eilę lietuviškų dainų. Matysim ir gintaro dirbinius, kuriais pasipuoš, be abejo, mūsų lietuvių moterys, o gintaro dirbinių parodėlė nustebins ne tik lietuvi, bet ir kitatauti.

Po akademijos — vakarienė ir pasilinksminimas. Laukiama visų gausiai atsilankant! J. Mėl.

WORCESTER, MASS.

Kalėdų eglutė

Aušros Vartų lituanistinė mokykla gruodžio 28 Aušros Vartų parapijos salėj surengė Kalėdų eglutę. Atsilankė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, jo asistentas kun. B. Uždavinis, MIC, Šv. Kazimiero mokyklos vedėja seselė M. Cornelia ir seselė M. Bernice, šios parapijos šeimininkas, nemokamai duodąs mokyklai puikias patalpas, klebonas kun. A. Volungis, LB apylinkės pirm.

J.K.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1976 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata už 1976 12 dol. metams. Naujlem skaitytojam — tik 10 dol.

Sluocniu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Sluocniu skolą už 1974-6 M. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975 metus, bet nekulpia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. DARB. ADM.

V. Židžiūnas su žmona, žymūs lietuviškų parengimų lankytojai ir lietuviškų reikalų rėmėjai V. Karrytais, mokinių tėveliai ir gražūs būrelis kitų mūsų kolonijos gyventojų.

Visus susirinkusius pasveikino mokytoja B. Miliauskaitė ir pranešė, kad programą pradėsime vaidinimu "Gyvi žaisliukai", kurį parašė V. Frankienė. Tai tikros kalėdinės nuotaikos ir lietuviškos dvasios vaidinimėlis. Vaidino visi mokiniai, savo roles išmokę labai gerai. Pagrindines roles vaidino L. Savickaitė (burtininkė) ir J. Priodotkas (Kalėdų Senelis).

Po vaidinimo mokiniai, vadovaujami mkt. A. Dabrilaitės, pagiedojo keletą kalėdinių giesmių.

Pabaigoj atkeliavo Kalėdų Senelis su labai dideliu maišu dovanų. Jis apdovanojo ne tik mokinius, bet ir mokytojas, nes žinojo, kad jos įdėjo daug darbo ir kantrybės, ruošdamos šią programą.

Išdininkė dėkoja tėveliam, kurie sumokėjo mokesť už vaikučius. Mokestis, palyginus su kitomis mokyklomis, yra labai žemas. Už vieną mokinį — 25 dol., už du — 40 dol.

Dėkoja

Aušros Vartų lituanistinės mokyklos tėvų komitetas dėkoja už mokyklos išlaikymui suteiktas aukas.

LB Worcesterio apylinkės pirmininkas V. Židžiūnas paaukojo 100 dol.; Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC — 50 dol.; p.p. Karrytais — 15 dol. Daug gražių ir brangių dovanų pririnko A. Pranckevičius. Jis su D. Domantiene pravedė tų dovanų dalinimą.

Nuoširdus lietuviškas aciu visiem aukotojam ir visiem, kurie atsilankė sekmadienio popietės praleisti su mūsų lituanistinės mokyklos vaikučiais.

Giedojo Kalėdų giesmes

Šv. Kazimiero parapijos mokinių choras, vadovaujamas mokytojos seselės M. Bernice, gruodžio 20 per lietuvių radijo valandą giedojo Kalėdų giesmes. Šios mokyklos mokiniai taip pat giedojo ir Worcesterio Centre, į kurį jie buvo pakviesti. J.M.

Altos Bostono skyrius sausio 7 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos patalpose aptarė Vasario 16 minėjimo ruošą. Pagrindinis minėjimas įvyks vasario 15, sekmadienį. Minėjimas prasidės pamaldomis Sv. Petro bažnyčioj. 2 val. popiet iškilmingas susirinkimas So. Bostono Piliečių Dr-jos salėj trečiam aukšte. Kvietinis kalbėtojas bus Batuno pirm. Kęstutis Miklas iš New Yorko. Meninę programą atliks Onos Ivaškišienės tautinių šokių sambūris. Masachusets gubernatorius M. Dukakis priims lietuvių delegaciją sausio 21 ir paskelbs vasario 16 "Lithuanian Independence Day in Massachusetts". Šventės proga lietuvių priims ir Bostono burmistras K. White. Altos pirminkui pavesta sudaryti rezoliucijų komisiją ir paraginti Masachusets atstovus JAV kongrese prabilti kapitolijų vasario 16.

Laisvės Varpas, Lietuvių radijo valanda, kiekvienais metais surengia du kultūrinius rengimus, pavadintus "Pažinkime ir remkime savuosius talentus". Šiais metais tokie renginiai bus balandžio 25 ir spalio 10. Visi iš anksto kviečiami šias dienas rezervuoti Laisvės Varpo koncertam.

Bostono mokesčiai pagal burmistro pareiškimą šiais metais busią pakelti nuo 12 iki 18 procentų. Iki dabar buvo mokama 196.20 už tūkstantį dol. Galima tik padėkoti teisėjui Garity už jo priverstinį mokinių važinėjimą ir su tuo susidariusias baissias išlaidas.

Naujus Metus Bostono lietuviai sutiko įvairiose vietose: Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje, Maironio Parke Worcester, Chateau de Ville restorane Randolphe, būrys pas inž. Romą Bričkų, pas solistą Benediktą Povilavičių ir eilę kitų vietų.

Jackus Sonda, Keleivio redaktorius, prieš pat Naujus Metus

pasijuto negerai ir buvo paguldytas Carney ligoninėj. Buvo sušlubavusi jo širdis.

Lietuvos vyčių N. Anglijos apskritis iš Katalikų Centro gavo kvietimą ir 1976 metų gruodžio antrą sekmadienį turėti savo mišias televizijos 7-me kanale. Tai ketvirti metai iš eilės, kaip Lietuvos vyčiam yra suteikiama proga per televiziją pasimelsti ir turėti savo mišias.

Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apskrities suvažiavime Providence, R.I., išrinkta nauja valdyba 1976 metams. Kun. Albinas Janiūnas — dvasios vadas, Albertas Jaritis iš So. Bostono — pirmininkas, Rita Pinkus iš Worcester — 1-oji vicepirmininkė, Jonas Batakis iš Brocktono — 2-asis vicepirmininkas, Jonas Stoškus iš Providence — 3-asis vicepirmininkas, Darata Sinkavičiūtė iš Worcester — kasininkė, Marijona Dilytė iš Brocktono ir Virginia Markūnienė iš So. Bostono — sekretorė. Bernardas Minkus ir Jokūbas Rogers iš Westfield — trustees, Danielius Averka iš Dorchester — Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas, Nellie Raugalas-Ruggles iš Holyoke — Lietuvių kultūros kom. pirminkė, Marijona Minkus iš Westfield ir Ona Mileraitė iš Worcester — Ritualo komisijos pirmininkė, Juozas Dube ir Marjory Dilytė iš Brocktono, Elena Gilytė iš Worcester sudaro Sporto komisiją Ona Kubilinskaitė iš Grafton, Mass. — laikraščelio Newsletter redaktorė.

Jasačių vedybinio gyvenimo sukaktis

Dr. Stasys Jasaitis ir ponia Jasaitienė gruodžio 27 atšventė didelę šventę — 25 metų savo vedybinio gyvenimo jubiliejų. Šio įvykio paminėti jų gyvenimo keliu pasidžiaugti į jų namus susirinko jų draugai.

Ponų Kubilių pastangomis didesnė dalis draugų Jasaičius pasveikino su dovana — tai dailininkės J. Paukštienės paveikslas "Vilniaus pasiilgimas", specialiai užsakytas ir pieštas 2 mėnesius. Paveikslas įteikime dalyvavo ir ponia Galinienė.

Inžinierius Mickūnas pasakė kalbą, pabrėždamas, kad dr. St. Jasaitis seniai galėjo išplaukti į plačiuosius vandenius ir nutraukti visus ryšius su lietuviais, bet jis to nepadarė. Jis užaugino vaikus — sūnų ir dukterį — gerus lietuvius.

Rašytojas Ant. Gustaitis paskaitė šiai dienai pritaikytą rašinį, nusakydamas, kokie yra kiti daktarai: jie randa pacientuose įvairių nebūti ligų; dr. Jasaitis toks nesąs.

Trumpą padėkos žodį tarė pats dr. St. Jasaitis.

Dalyviai sutartine jiems palinkėjo ilgiausių, laimingų ir džiaugsmingų metų. Po to prasi-dėjo bendri pašnekesiai ir vaišės, kurios tęsėsi iki vėlyvos valandos.

Dr. Stasys Jasaitis yra gavęs daktaro laipsnį čia, Amerikoje, o ponia Jasaitienė šalia savo tiesioginių motinos pareigų rado laiko ir energijos studijom — yra baigusi Northeastern universitetą. E.V.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš

BOSTONO, MONTREALIO, NEW YORKO

balandžio	15	—	\$645.00	liepos	28	—	1045.00
gegužės	20	—	725.00	rugsejo	1	—	925.00
gegužės	26	—	899.00	rugsejo	16	—	725.00
liepos	14	—	1045.00	gruodžio	22	—	875.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

Air Fares Subject to Changes and Government approval.

Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

BALTIC HOMELAND TOURS

TO

VILNIUS 5 NIGHTS

WARSAW 2 NIGHTS

Eight Departures — — — — Reserve Your Date

FEBRUARY 23rd \$679.00

MARCH 22nd \$679.00

APRIL 12th \$735.00

MAY 17th \$779.00

SEPTEMBER 20th \$779.00

OCTOBER 25th \$745.00

NOVEMBER 15th \$679.00

DECEMBER 13th \$679.00

Program Includes:

Transatlantic flights via KLM and Aeroflot within USSR

All rail transportation to and from Warsaw and Vilnius

All transfers to and from airports and railroad stations, plus baggage handling

First-class accommodations with private bath, based on double occupancy

Three meals per day in Vilnius (breakfast and dinner in Warsaw)

Sightseeing tours in both cities

English speaking guides throughout

For Reservations Contact:

PAT KELTNER or LARRY GEMMELL

PHONE: 212 943-6995

AT

FIGARO TRAVEL INC.

17 BATTERY PLACE

NEW YORK, N.Y. 10004

Deposit of \$100.00 will hold your reservation until 30 days before departure

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Redaguota agronomės Izabelės Sinkevičiūtės.

Labai graži dovana Kalėdų proga draugėm amerikietėm. Supažindinkit su lietuviškų valgių receptais. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. Viso 316 apetitą žadinančių puslapių. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery"egz. uždol. Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administ. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Balfo vajas užbaigimo balius bus sausio 24, šeštadienį, 7:30 v.v. Rengia Balfo 100-sis skyrius. Trumpą meninę programą atliks solistė Louise Senken ir Stasys Vaškys. Svečiai bus skatiniai pavaišinti. Veiks baras. Šokiams gros orkestras. Stalus iš anksto užsisakyti pas dr. M. Kregždienę tel. 847-6475 ar pas valdybos narius.

Apreiškimo parapijoje sausio 11 tuoj po sumos parapijos salėje ekonomistas Vytautas Vebeliūnas skaitė paskaitą ekonominiais klausimais, apie dabarties ekonomines aktualijas. Po paskaitos buvo kavutė ir pašnėkesiai. Žmonių atsilankė apie 50.

Dail. Vida Kristolaitytė gruodžio gale buvo išvykusi atostogų į Karibų salas ir ten visą laiką tapė. Grįžo sausio 8. Jos nauji darbai bus išstatyti 7-toje dailės parodoje, kuri bus vasario 21-22 dienomis Kultūros Židinyje.

Dail. Kazimieras Žoromskis buvo išvykęs į Chicago ir su Čiurlionio galerija susitarė dėl savo parodos.

New Yorko ramovėnai sausio 17, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje mini savo veiklos 25 metų sukaktį. Humoristinę programą atlieka poetas Leonardas Žitkevičius ir rašytojas Jonas Rūtenis. Apie ramovėnų 25 metų veiklą kalba Justinas Liaukus. Po programos vestinės — šampanas, kava, užkandžiai. Ramovėnų valdyba kviečia visus atsilankyti.

Ateitininkų sendraugių susirinkimas šaukiamas sausio 18, sekmadienį, 5 v. popiet Kultūros Židinyje. Programoje bus pranešimas apie jaunimo kongresą, diskusijos Vatikano rytų politikos klausimais. Susirinkime dalyvaus ir buvęs misijonierius Kinijoje — kun. Petras Urbaitis. Jis supažindins su savo nauja knyga apie Kiniją.

Batuno rengtos diskusijos sausio 10 Kultūros Židinyje sutraukė publikos apie 150. Buvo pilna mažoji salė. Dalyvavo Simas Kudirka, Vaclovas Sevrukas, moderavo Batuno vykdomasis pirmininkas Kestutis K. Miklas. Buvo pateikta labai daug klausimų, į kuriuos atsakinėjo abu diskusijų dalyviai. Buvo klausimų ir iš publikos. Po programos, kuri užsitęsė apie 3 val., buvo kavutė ir vaišės. (Plačiau kitame numeryje).

ST. PETERSBURG, FLA.

Išnuomojamas kambarys vienam ar dviem asmenim, vienas blokas nuo pajūrio. Skambinti nuo 5 iki 7 v. vakaro (813) 345-2705.

N.Y. RAMOVĖNŲ 25-ČIO MINĖJIMAS — POBŪVIS

ĮVYKSTA

Š.M. SAUSIO 17 D. 6 V.V.

KULTŪROS ŽIDINYJE, 361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

Programoje:

Justino Liaukaus paskaita — N.Y. ramovėnų 25-meis

humoristinis literatūros vakaras:

poetas Leonardas Žitkevičius, rašytojas Jonas Rūtenis

Po oficialiosios dalies—pobūvis: užkandžiai, kava, šampanas

Iš anksto stalus ar vietas galima užsisakyti paskambinus 441-4573

ir pas ramovėnus

Visi kviečiami atsilankyti.

Sausio 18, sekmadienį, 10 v. r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje pamaldos už mirusius N.Y. skyriaus ramovėnus

N.Y. RAMOVĖNAI

L.Š.S.T. Simo Kudirkos šaulių kuopos narių susirinkimas įvyksta sausio 18, sekmadienį, 4 v. popiet, Kultūros Židinyje, posėdžių kambaryje. Bus svarstoma svarbūs kuopos reikalai. Valdyba prašo visus narius dalyvauti susirinkime. Po susirinkimo šauliškas pasidravimas — kavutė.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijungdami prenumeratos mokesčiui, prisidėję savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudą parėmė:

20 dol. — Dr. A. Goeldneris, Flushing, N.Y.

15 dol. — G. Ugianskis, Wil-
lingboro, N.J.

Po 10 dol. — A. Raulinaitis, Woodhaven, N.Y., B. Rutelonis, No. Miami, Fla., P. Radvila, San Francisco, Calif., M. Manomaitis, Boston, Mass.

Po 5 dol. — L. Beleckis, E. Gailiūnas, E. Pavelites, E. Ramonis, Brooklyn, N.Y., Z. Rukštelė, J. Žukas, Richmond Hill, N.Y., K. Algenis, A. Ilgutis, C.J. Krušinskas, A. Mileris, J. Vanagas, Woodhaven, N.Y., E. Dietrich, J. Ramas, Elizabeth, N.J., A. Grudzys, M. Slabok, J. Strijauskas, St. Petersburg, Fla., V. Paulauskas, Plymouth, Pa., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., J. Seidys, Croton-on-Hudson, N.Y., W. Achenbach, Waterbury, Conn., G. Rannitienė, Jamaica, N.Y., dr. R.A. Giedraitis, Los Angeles, Calif.

Po 4 dol. — K. Krušinskas, Brooklyn, N.Y., J. Raugalis, Waterbury, Conn., R. Kondratas, Richmond Hill, N.Y., dr. A. Šmulskštys, Seattle, Wash.

Po 2 dol. — L.R. Almario, D. Auchunas, A. Cergeles, K. Norvila, Brooklyn, N.Y., V. Labutis, E. Muske, D. Vizbaras, Richmond Hill, N.Y., Z. Dičpignigaitis, A. Gugas, J. Mikulskis, G. Sližys, E. Treimanis, Woodhaven, N.Y., J. Ambrizas, V. Stankus, Chicago, Ill., B. Blumfeldas, Worchester, Mass., A. Prasauskas, Lomita, Calif., J. Ližaitis, Baltimore, Md., B.V. Sidzikauskas, Pompano Beach, Fla.

Po 1 dol. — M. Vaitekūnas, Woodhaven, N.Y., E. Bielkevičienė, New York, N.Y., D. Skrebutėnas, Waterbury, Conn., J. Silks, New Haven, Conn., E. Dubickienė, Los Angeles, Calif., A. Mažeika, Jamaica, N.Y., V. Šilėnas, Erie, Pa.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Fighters for Freedom knygos pristatymas, rengtas Moterų Vieniybės, buvo sausio 11, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Programa vyko, kai publika sėdėjo prie apskritų stalų. Kalbėjo Simas Kudirka apie partizanų Lietuvoje, apie tai, kaip reikia versti knygas į svetimas kalbas ir informuoti pasaulį apie Lietuvos padėtį. Algirdas Landsbergis paskaitė ištraukas iš savo dramos Penki stulpai turkaus aikštėje. Kalbėjo ir knygos leidimo organizatorė dr. Nijolė Bražėnaitė - Paronetto, knygos autoriaus Juozo Lukšos našlė. (Plačiau kitam Darbininko numeryje).

Dail. P. Puzino monografiją, kuri išleista labai gražiai, galima gauti Darbininko administracijoje. Kaina 25 dol.

Maironio mokyklos vaidinimas bus kovo 28. Statomas "Meškiukas Rudnosiukas". Režisuoja Ramutė Česnavičienė, jai talkina Vida Jankauskienė. Muzika rūpinasi Nijolė Ulėnienė, šokiais — Birutė Vaičiūnaitė. Vaidinime dalyvauja visų skyrių mokiniai, išskyrus vaikų darželį, nes ten vaikai per mažai, ir VIII skyrius, kuris rengiasi egzaminam. Repeticijos prasidėjo sausio 10.

Maspeth-Flushing apylinkės pašte dingio siustas Darbininko 1976 metams kalendorius. Administracija sužinojusi šią savaitę siunčia antrą kartą kalendorių. Jei kitose vietovėse Darbininko skaitytojai nėra gavę siustų kalendoriaus, prašom pranešti administracijai.

PADĖKA

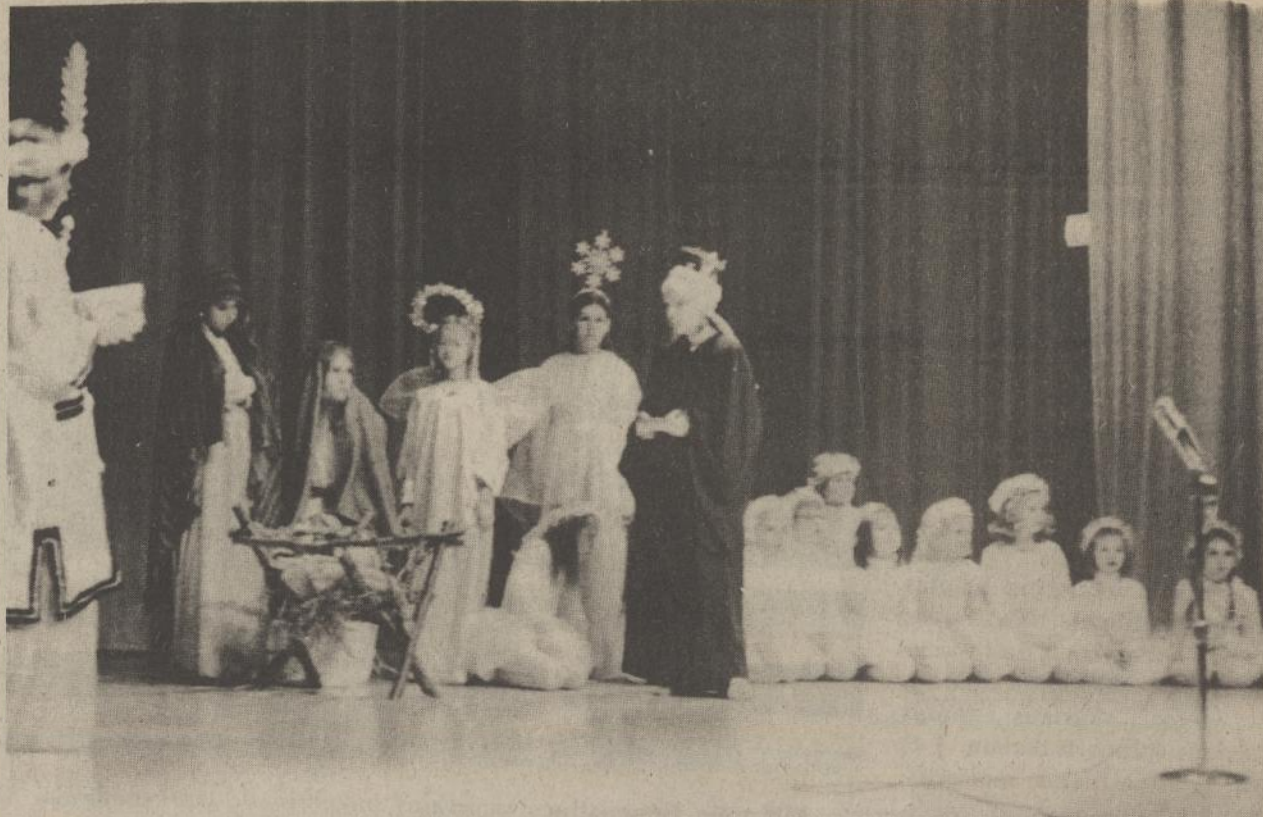
Rytinio Atlanto pakraščio lituanistinių mokyklų direktorių, vedėjų ir mokytojų konferencija, įvykusi lapkričio 22 ir 23, praėjo su dideliu pasisekimu, gražioji ir darbingoji nuotaikoj. Yra susilaukta iš daugelio dalyvių nuoširdžių padėkų ir gražaus įvertinimo atsakymuose į anketas, kurios buvo išdalintos ir užpildytos prieš konferencijai baigiantis.

Visas šitas pasisekimas nebuvo vieno žmogaus darbo ir asmeninių pastangų vaisius, bet bendro ir sutartinio darbo išdava. Mano nuoširdi padėkų priklauso visai eilei konferencijos rėmėjų ir bendradarbių, būtent: T. Pauliui Baltakiui, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkui ir Kultūros Židinio vedėjui, už be jokio atlyginimo duotas konferencijai naudotis patalpas; L.B. New Yorko apygardos valdybai, ypač jos pirmininkui A. Vakseliui, už gražų visų konferencijos dalyvių pavaišinimą (šeštadienio pietus); Maironio lituanistinės mokyklos direktoriui Danutei Bobelienei, mokytojam Elenai Ruzgienei ir Pauliui Jurkui už nuolatinę pagalbą ir patarimus konferencijai organizuojant, jiems ir visiem kitiem Maironio lituanistinės mokyklos mokytojams, įsileidusiems konferencijos dalyvius į savo klases ir pademonstravusiem, kaip Maironio mokykla šeštadieniais dirba; Maironio lit. mokyklos T. Komitetui, ypač jo pirmininkui V. Sidui ir nariam G. Žemaitaičiui, A. Bagdžiūnui ir B. Kumet už techninę pagalbą konferencijai organizuojant, už pagalbą registracijos metu, už visų dalyvių pavaišinimą mokykloje kava ir bandutėmis, už dalyvavimą konferencijoje ir už nuoširdų domėjimąsi lituanistinio švietimo reikalais; konferen-

Išnuomojamas gražus butas iš 5 kambarių Woodhavene netoli parko. Teirautis tel. VI 6-1813.

Ridgewoode išnuomojamas 2 kambarių butas su baldais už labai prieinamą kainą, prie gero susisiekiimo. Tel. 497-5748.

Ieškoma moteris prižiūrėti 7 mėnesių vaikutį, 5 dienas savaitę nuo 8:30 iki 5 v. popiet. Smithtown, L.I. Jei reikėtų, yra geros sąlygos apsigyventi vietoje. Informacijai skambinti collect (516) 724-6483.

New Yorko skautai surengė savo kūčias ir atliko pritaikytą programą. Čia matome Betliejaus prakartėlės sceną. Nuotr. G. Peniko

ORGANIZUOJAMA 7-TOJI DAILĖS PARODA

Sausio 7 LB New Yorko apygardos pirmininko A. Vakselio bute įvyko pasitarimas 7-tosios dailės parodos reikalais. Pasitarime dalyvavo pats pirm. A. Vakselis, apygardos valdybos išdinininkas V. Padvarietis ir pakvietę parodos rengimo talkininkai:

cijos paskaitininkam Rūtai Penkiūnienei, Ritai Oniūnienei, Danutei Bobelienei ir Pauliui Jurkui, kurie tikrai sudomino konferencijos dalyvius savo praktiškais mintimis ir įtraukė į gyvas diskusijas.

Mano nuoširdi padėka dar kartą priklauso E. Ruzgienei už suorganizavimą ir pravedimą gražių simbolinių konferencijos atidarymo apeigų ir už vadovavimą šeštadienio darbo posėdžiui į D. Bobelienei ir A. Samušui už pravedimą sekmadienio posėdžių; dėkoju G. Ivaškienei, T. Gečienei ir P. Jurkui už apibendrinimą viso konferencijos darbo, P. Jurkui už jų visų vardu mūsų darbo išvadų susumavimą.

Dėkoju mūsų garbingiems svečiam: A. Simučiai, Lietuvos gen. konsuliui, J. Gailai, JAV LB K.V. pirmininkui, A. Vakseliui, LB New Yorko apygardos pirmininkui, už atsilankymą į konferenciją, už pabuvimą su mumis ir už pareikštus sveikinimus; dėkoju svečiam ir viešniom: Liet. Tautinės S-gos pirm. E. Čekienei, LB New Jersey apygardos pirm. K. Jankūnui, Šviet. Tarybos narei J. Matulaitienei, pedagogui V. Čižiūnui, kun. J. Pakalniškiui, I. Banaitienei, J. Kregždieniui ir visiem kitiem, kurie mus pagerbė savo atsilankymu į konferenciją.

Dėkoju L.B. Patersono apylinkės pirm., parinkusiam aukų mūsų konferencijai paremti.

Dėkoju J. Kavaliūnui, PLB valdybos vicepirmininkui švietimo reikalams ir St. Rudžiui, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkui, už gražius sveikinimus raštu.

Dėkoju E. Mickeliūnienei ir jos visom padėjėjom už skanų ir sotų vaišių abiem konferencijos dienom parengimą ir malonų vaišinimą. Pagaliau pati nuoširdžiausia padėka priklauso Jum visiem, mielos mokytojos ir mokytojai, atvykusiem iš arti ir toli (pav., net iš už 450 mylių, iš Rochesterio) į šią konferenciją. Be jūsų dalyvavimo ši konferencija tikrai nebūtų įvykusi, kad ir kokias pastangas mes čia New York'e būtumėm dėję.

Iš visos širdies dėkoju Jum visiem už man įteiktą konferencijos pabaigoje tokią nepaprastai gražią dovaną. Ji simboliškai priklauso ne man vienam, bet visiem Jum, čia išvardintiems neišvardintiems konferencijos rengėjams, dalyviams ir bent kuo prisidėjusiem prie jos tokio gražaus pasisekimo. Dar kartą ačiū ir iki pasimatymo kitų konferencijų.

A. Masionis,
Rytinio Atlanto pakraščio lituanistinių mokyklų inspektorius

Č. Janušas, P. Jurkus, J. Rūtenis. Apkalbėta visi parodos rengimo klausimai, pasidalinta darbais.

Kaip buvo skelbta, paroda vyksta vasario 21-22 Kultūros Židinyje. Ji apims visas sales ir posėdžių menę.

Paroda rengiama ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente. Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo įkurta Kauno meno mokykla, Čiurlionio galerija, buvo organizuojamas platus dailės gyvnyimas. Augo ir skleidėsi visos meno šakos. Išaugo daug lietuvių dailininkų, kurie ir dabar sėkmingai reiškiasi plačia savo kūryba.

Užaugo ir nauja dailininkų karta, kuri mokslus baigė čia. Ji taip pat savo kūryba liudija tautos kūrybines pastangas. Visos šios dailininkų kartos sutelpta šioje parodoje ir savo kūrinių sudaro gražiausią vainiką Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti.

Kviečiami registruotis ne tik šios apylinkės dailininkai, bet ir visi kiti lietuviai dailininkai, kurie galės savo kūrinius pristatyti nurodytose vietose nurodytu laiku.

Registruotis pas pirmininką A. Vakselį, 84-20 112 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 847-3246.

Kada darbai suvežami?

Darbai suvežami vasario 7, šeštadienį, nuo 12 iki 6 v.v. Darbus reikia sunesti į Kultūros Židinio biblioteką. Ten bus bu-dintis žmogus, kuris atliks registraciją. Galima paveikslus pristatyti ir kitomis dienomis po vasario 7, bet reikia susitarti, kad darbus priimtų ir užregistruotų.

Parodos komplektavimas ir kurinių atranka bus padaryta vasario 13, penktadienį. Premijos bus skiriamos vasario 13 ar 14. Po to visi kūriniai bus laikomi bibliotekoje. Paroda bus iškabinta tik vasario 20. Tą savaitę

bus atspausdintas ir katalogas su pilna informacija.

Kiekvienas dailininkas gali pristatyti 6 savo kūrinius. Pagaidaujama mažesnio formato.

Jaunimo sekcija

Siemet pirmą kartą bus bandoma suorganizuoti jaunimo sekciją. (Jaunimas iki 20 metų). Yra jaunuolių, kurie migsta piešti, tapyti, lanko ir net specialias mokyklas. Lietuviškai publikai jie neturi progos parodyti savo kūrinius. Šioje parodoje ir bus bandoma tokius jaunuolius įjungti į mūsų kultūrinį gyvenimą ir į kūrybą. Jiem taip pat numatomos ir premijos už geriausius darbus.

Premijos

LB apygardos valdyba tikisi gauti 1000 dol. premiją iš Lietuvos Fondo. Fondas pirmą premiją už dailę skyrė Chicagos Čiurlionio galerijoje vykusiai parodai. Antroji premija buvo New Yorkui (1974), trečioji vėl Chicago. Chicagoje paskirtos premijos buvo sukėlusios šiek tiek triukšmo, įnešę ir nesklaidumą. To visai nebuvo New York'e, kai čia buvo paskirta Fondo premija.

Siemet Chicagoje tokia Vasario 16 skirta paroda nerengiama. Nesutelpa dailininkai po vienu galerijos stogu. Tad tuo labiau Liet. Fondas, norėdamas paremti lietuvių dailininkus, turėtų atkreipti dėmesį į šią parodą.

Rengėjų iniciatyva bus skiriamos trys medaliai — aukso, sidabro ir bronzos. Medaliuose bus išgraviruotos premijuotų dailininkų pavardės.

LB apygardos valdyba skiria 100 dol. premiją už tautinę tematiką. Elena Mickeliūnienė skiria 100 dol. premiją už realistinę meną.

Bus duodami ir garbės pažymėjimai. Taip pat ir populiaraus premija. Parodos lankytojai galės balsuoti, kas jiems labiausiai patiko. (p.j.)

N.Y. BALFO 100-TOJO SKYRIAUS VAJAUS BAIGIMO

BALIUS

Ivyksta sausio 24, šeštadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Meninėje programoje dalyvauja solistė Louise Senken, akomponuoja Algirdas Kačanauskas. Programą praves ir pajvairins Stasys Vaškys.

Po programos svečiai bus vaišinami šaltais ir šiltais valgiais, šampanu. Be to, veiks atgaiva. Šokiama gros orkestras.

Iėjimo kaina — 12.50 dol. asmeniui.

Prašom stalus iš anksto užsisakyti pas dr. M. Kregždienę, tel. 847-6475, ar pas valdybos narius.

Rengia ir visus maloniai kviečia

N.Y. Balfo 100-jo skyriaus valdyba